

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrť leta . . . " 2.50
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
 * 10 vinarjev. *

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ... popust. ...
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Beretška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Avstrijska skala ob Nidi.

Zunanji minister odstopil — Ruski brezuspešni napadi na trdno sklenjene avstrijske postojanke ob Nidi. — Nemci prodirajo korak za korakom proti Varšavi. — V zahodni Galiciji in Karpatih večinoma mir. — Manjši boji v Bukovini. — Na južnem bojišču nič novega. — Nemci ujeli 1130 Francozov. — Francoski generali na ruskem bojišču. — Turki zasedli Tābris in Salmas. — Italija in Rumunija se pripravljata. — Amerika proti Angliji. — Silovit potres v Italiji.

Grof Berchtold odstopil.

Berchtold — Burian.

Iz Dunaja se z dne 13. januarja poroča:

Avstrijsko-ogrski zunanji minister grof Leop. Berchtold je že dalje časa prosil cesarja, da mu iz tehničnih osebni vzrokov dovoli odstop kot zunanji minister. Cesar je njegovi prošnji ugodil. Njegov naslednik bo kraljevi ogrski minister na najvišjem dvoru, baron Štefan Burian.

Berchtold.

Bivši avstrijski zunanji minister je bil rojen l. 1863. V politično službo je stopil leta 1887 kot konceptni praktikant pri moravskem namestništvu v Brnu. Leta 1894 je napravil izpit za diplomata, nakar je bil pridružen avstrijskemu poslaništvu v Parizu, a pozneje, leta 1899, v Londonu; leta 1903 je bil imenovan za legacijskega svetnika v Petrogradu. Leta 1893 se je oženil z grofico Ferdinando Karolyi, s katero ima tri sinove. Po smrti svojega očeta grofa Žige Berchtolda je podedoval obširna posestva in graščine na Moravskem in Ogrskem. Leta 1906 je pa bil imenovan za avstrijskega poslanika v Petrogradu. L. 1912 je umrl avstrijski zunanji minister grof Ahrenthal in cesar je imenoval grofa Berchtolda za Ahrenthalovega naslednika.

Deščina, ki jo je moral Berchtold prevzeti po Ahrenthalu, ni bila dosti razveseljiva. Vročna atmosfera, ki jo je povzročila kriza po aneksiji Bosne, se ni prav hotela ohladiti. Med Avstrijo in Rusijo nastala napetost je trajala naprej; razmerje, kakor ga je nekdanj ustvaril miresteški dogovor, se ni hotelo več povrniti. Na jesen leta 1912 pa je izbruhnila balkanska vojska. Stališče, ki so ga napram njej zavzeli evropski diplomati in z njimi grof Berchtold, ni bilo ne odločno, ne srečno. Izpočetka so diplomati za-

klicali vojskujočim se Balkancem: Status quo! Nobena sprememba se ne sme zgoditi. Ko pa se je po popolnem turškem porazu venčar izvršila temeljita izprememba, je diplomacija prišla še v večje težave. Ni mogla preprečiti druge balkanske vojske, v kateri je bila premagana Bolgarija. Berchtoldove simpatije so bile na bolgarski strani. Od tedaj je tudi Rumunija nekoliko krenila proč od trozveze. Po umoru avstrijskega prestolonaslednika se Berchtoldu ni več posrežilo za monarhijo doseči polnovredno zadoščenje. V onem velevažnem ministrskem posvetovanju je Berchtold odločno zagovarjal znano avstro-ogrsko noto na Srbijo. Potem so zagromeli topovi, diplomati so umolkli. Težko je v sedanjem času soditi o kakovosti in vrednosti Berchtoldove politike. O tem bo govorila zgodovina. Ni pa se nam treba bati, da bi izgovorili neresnico, če trdimo, da je bil Berchtold prijatelj Slovencev in Hrvatov kot južnih stražarjev monarhije.

Baron Štefan Burian.

Novoimenovani avstrijski zunanji minister je bil rojen leta 1851 v Požunu na Ogrskem. Služboval je na konzulatih v Aleksandriji, v Bukarešti, kjer je bil leta 1875 imenovan za konzulovega namestnika, leta 1878 je pa bil prestavljen v Beograd, leta 1880 v Sofijo; od 1882 do 1886 je bil konzul v Moskvi, pozneje v Sofiji; leta 1897 je bil imenovan za poslanika v Atenah. Po smrti skupnega državnega finančnega ministra Kallay-a je pa bil imenovan za njegovega naslednika. Kot skupni državni finančni minister je bil ob enem vrhovni upravitelj Bosne in Hercegovine. — Je-li bila njegova politika glede teh dežel srečna, o tem sedaj ne govorimo. Leta 1912 je podal svojo demisijo; na njegovo mesto je bil poklican pl. Bilinski. Burian je po rodu in mišljenju Madžar. To dejstvo daje nekaterim povod, da razmišljajo o tem, ali bode

sedaj upliv ogrskega ministrskega predsednika grofa Tisze še večji kot prej. Vse pa napolnjuje odkrita želja, da bi zunanja politika naše monarhije bila uspešna, srečna in plodonosna za vse narode.

Besede mladočeškega voditelja.

Svoje čitatelje smo že seznanili z načrti in cilji, ki so jih voditelji različnih nemških strank razglašali o Božiču in novem letu svojim pristašem. Za to bo zanimivo čuti tudi glasove slovanskih voditeljev. V praških „Narodnih Listih“ se je oglasil voditelj mladočeške stranke, dr. Karl Kramar, ter razvija svoje misli o dogodkih v novem letu. V informacijo in orientacijo prinašamo najvažnejše misli dr. Kramarovega članka.

Danes gre za bodočnost velikih narodov, za vse njih načrte in namere, in za usodo manjih narodov. Bila bi velika, velika pogreška, ako bi se udajali optimističnim nadam, da se bo manjim narodom prizanašalo. Teoretičnih izjav neodgovornih filozofskih idealistov ni smeti jemati za gotov denar. Odgovorni funkcionarji Nemčije, Francije in Anglije so podali neizprosne izjave, kakor to odgovarja zvršetku te največje tragedije, kar jih je človeštvo doživelo. Svetovna vojna je kruta in ne pozna usmiljenja. Zato se je treba čimbolj zamisliti v težke nevarnosti, ki groze našemu narodnemu razvoju. Ideja nacionalizma se je ojačila v vsakem pogledu, a istotako je tudi državna ideja proslavila veliko slavo. Tudi še dejstvo, da so se socialisti, ki so vsikdar in povsod udarjali po „militarizmu“, pri nas, v Nemčiji in na Francoskem postavili v vrsto z omraženimi buržoaziji, je za razvoj bodočih razmer socialne ideje izredne važnosti, a to tem bolj, ker dozorji zmaga revizionistov med socialnimi demokrati. Socialisti se postavi-

LISTEK.

Franktirerstvo v Belgiji.

Kakor v posameznem človeku, tako spe tudi v posameznih narodih strasti, ki postanejo zanje lahko usodopolne, če jih ne znajo krotiti. Nikdar se strasti kakega naroda ne pokažejo tako silno in vidno, kakor v vojnem času. Naravno je, da upliva vsaka vojna z vsemi svojimi grozotami in s svojimi posledicami v socialnem, kulturnem in čestokrat tudi verskem oziru na vsakega človeka silno močno, in tako se stvari med ljudstvom neko razpoloženje, ki ga še bolj razneti sugestija mase; na vsakega posameznika čudovito upliva pogled na veliko množico, ki je istega duha in iste misli, kakor on; in treba je le iskric, ki se vrže med to množico in navdušenje prekipeva. Tako razpoloženje med ljudstvom je v vojni potrebno, ker mrtvo ljudstvo nima upanja na zmago.

Toda ljudske strasti so dobile po mednarodnem pravu svoje meje in ljudstvo, ki jih ne zna v danem trenutku brzdati v določenih mejah, je lahko na smrt obsojeno. Tako se je godilo v nesrečni Belgiji, ki so jo zamotali Francozi in Angleži v vojno z Nemčijo. Ko so Nemci že zavzeli mesto Loewen in so že stali pred Antwerpom, je mislilo loewensko prebivalstvo,

da bo pomagalo vojaški posadki v Antwerpenu s tem, da zavratno napade v Loewenu ostalo nemško vojaštvo. Po noči dne 25. in 26. avgusta je trajal boj v Loewenu. Z oken in streh, od vsepovsod iz zasede je začelo loewensko prebivalstvo streljati na nemške vojske, ki so se seveda branili, in ko so dobili pomoč, tudi upornike užugali.

Strašna, pa po vojnem pravu opravičena kazen je zadela loewensko civilno prebivalstvo, ki se je dalo nahujskati zoper nemško vojaštvo, ki nobenemu ni skrivilo lasu in je z Belgiji prav lepo ravnalo. A strasti vročevrnega naroda so izbruhnile, ker jih ni nihče brzdal, in tako je mesto Loewen zapadlo krutemu, pa potrebnemu vojnemu zakonu. Nemci so vsakega, pri katerem so dobili orožje, ustrelili, in končno namerili svoje topove na mesto in je razrušili v prah in pepel.

Zakaj ljudstvo ni izročilo orožja, kakor je bilo od nemškega vojaškega poveljništva zapovedano? Ne samo puške so skrili, celo strojne puške, ki so jih potem namerili na nemško vojaštvo na ulicah.

Civilisti, ki zgrabijo za orožje in streljajo iz zasede na sovražnika, se imenujejo franktirerji in tako postopanje franktirerstvo. Po mednarodnem pravu sovražnik ne sme pomoriti vojakov, ki so se udali, pač pa sme pomoriti vse civilno prebivalstvo, ki se poslužuje orožja. Postreljajo ga ali pobesijo.

Se sedaj niso utihnili listi sovražnih nam držav in dolžijo naše zaveznike barbarskih činov, zlasti se

zgražajo nad postopanjem proti mestu Loewen. Vojska je sploh grozna in neprizanesljiva, toda grozot v Loewenu so bili krivi belgijski franktirerji. Za vojno so vojaki, ne pa civilno prebivalstvo.

Pametnejše je ravnalo prebivalstvo v Beogradu. Kakor smo že poročali, je po zavzetju Beograda naša vojaška oblast razglasila v Beogradu, da mora vse prebivalstvo oddati orožje, kdor da bo orožje prikri-val, bo kaznovan z usmrčenjem. Ta odredba je bila potrebna, ker je tudi v Srbiji civilno prebivalstvo že čestokrat in iz zasede, zavratno streljalo na naše vojske. Belgrajsko prebivalstvo je bilo pa pametno in je oddalo svoje orožje; le v kleti nekega hotela so še našli pri preiskovanju orožje z municijo in poleg nekega civilista, ki se je izgovarjal, da ni vedel za ta razglas. Tak zagovor pa seveda v vojni nič ne velja in je srbskega franktirerja zadela zaslužena kazen.

Vrh tega je pa misel, da bi se civilno prebivalstvo moglo ubraniti dobro oboroženega sovražnika, naravnost blazna. Posledice franktirerstva so le zažgane vasi, porušeni, opustošeni domovi in iztrebljenje civilnega prebivalstva. Zato so isti, ki so nahujskali belgijsko civilno prebivalstvo, da je zgrabilo za orožje in iz zasede streljalo na nemške vojske, odgovorni za strašne posledice, ki so sledile temu franktirerstvu. Franktirerstvo torej ni samo po mednarodnem pravu prepovedano, ampak je tudi največje gorje za tiste, ki se ga poslužujejo.

jo na stališče evolucije. Ta revizionizem je napredoval z eruptivno silo, posebno v čisto narodnih državah, kakoršni sta Nemčija in Francija — in tej sili se ne bo mogel odtegniti nikdo, ko bo vzpostavljen mir. Kaj pa da pomeni aktivno soodelovanje socialne demokracije v pogledu napredka in demokracije v državnem razvoju evropskih vlasti — o tem ni treba podrobno razpravljati.

Ali tudi v narodnem pogledu, posebno za male narode, mnogo pomenja ta evolucija. Po današnji krizi ne bo in ne bo moglo biti stranke, ki ne bo brez-pogojno in v prvi vrsti narodna. In to ne le površno, da se zadovolji „patrijote“, ali pa v svrhu volilne agitacije, ampak iz globokega čustvovanja in dolžnosti, da se goji narod, iz katerega smo izšli in ki se mu čutimo blizu tudi v najtežjih njegovih časih — pa da zato storimo vse, kar bi moglo ta narod okrepiti. Vsi imajo samo en občutek: v potokih krvi se more potopiti poedinec, ne sme se pa potopiti narod!

Ali vse to vstajenje narodne ideje bi ostalo polovično, ali jako malo koristno, ako bi se ostalo samo pri čustvovanju, jako se ne bi to čustvovanje izvedlo tudi v organizaciji. Pri nas je prepričan vsakdo, da se naše politično življenje ne da niti več misliti v dosedanjih formah. Že pred vojno so se oglašali, ki se jim je naše strankarsko življenje pristudilo in zamislili so si nekaj novega in lepšega. Danes se je temu gibanju pridružila svetovna vojna in tako ni nikogar več med nami, ki bi hotel, da boji vojni tako, kakor je bilo pred njo in kakor da se ni nič zgodilo. A sicer pa je to faktično tudi nemogoče.

Odločnost, brez fraze in krika, energija, delo z določenimi cilji, notranja organizacija naroda, vera v njegove pravice: v tem nam je jamstvo bodočnosti! Ker pa se vsa ta jamstva morajo po vojni jasno določiti, se odmičejo vsakemu radikalizmu samoposebi tla izpod nog. Samo mimogrede omenjam, da v teh težkih časih ni nihče izgubil na svoji ceni, kakor radikalizem. Težka potreba, politična in gospodarska, je naučila vse, da se prilagodi razmeram. Seveda se izkusi to tudi pozneje, ko se bo videlo, da so radikalci vojevali z lesom, ki je bilo okovano z limom! Zlo bi bilo za narod, ako bi taka velika izkušnja šla mimo njega, ne da bi se bil kaj naučil iz nje. Nihče ne bo tako krivičen, da ne bi priznaval, da je bilo v vrstah njih, ki so se navduševali na bučnih frazah, in tudi med njimi, ki so jih zamislili, ljudje, ki so verovali v to, za kar so se borili in za kar so čisto tudi trpeli. Takih bo pa narod tudi nadalje potreboval. Ali potrebno bo, da njihovo oduševljenje in njihova energija ne bosta služila političnim fantazmagorijam, ali na koncu včasih še kaj hujemu. Vse to bo ustvarjalo potrebo, da se narodno delo organizira. Zato pa tudi ni smeti nikogar izključiti od narodnega dela! Bo nas mnogo, mnogo manje in vsakdo bo dobrodošel v borbi za narodno bodočnost. In narodu treba služiti, in ničemu drugemu!

Načrt sv. Očeta o izmenjavi vojnih ujetnikov.

„Politische Korrespondenz“ poroča iz Rima: Ker so vse velesile, pritrdile papeževemu predlogu o

Kapucin na bojišču.

Robert Michel piše v „Österr. Rundschau“ z bojišča sledeče: Kapucin oče Kajus je prideljen kot vojaški duhovnik meranskemu bataljonu deželnih strelcev. Odkar so deželni strelci odšli iz svoje garnizije do današnjega dne, deli z njimi vse njih napore. Noče jezdit v noče se voziti, koraka peš s priprostimi vojaki ramo ob ramo, vedno pripravljen pomagati, kadar je pomoč potrebna. Skupaj z vojniki spi v strelskem jarku, ostane pri njih, kavar se vojskujejo in ko naskakujejo. V bojih, ki trajajo po več dni v strelski črti, ga je povsod videti. Osrčuje vojake in jih opozarja, naj zaupajo v Boga. Pater Kajus je opravljal nekoč še zdravnikovo službo v ognju, ko ni imel bataljon zdravnika. Niti enega ranjenca ni izpustil iz strelske črte neobvezanega. Vrh griča, pridobljenega s krvjo, stoji pater Kajus v svoji rjavi kapucinski halji, odkrit, pred božjim oltarjem in čaka vojakov, ki prihajajo k sv. maši. Vrnili se je iz strelske črte, da ob Vseh svetih mašuje brigadi deželnih strelcev. Oltar je priprost; zbili so ga z nekaterimi deskami pa ga okrasili z zelenjem. Primeren bojišču. Poleg oltarja mizica, na njej polno hrabrostnih svetinj, ki jih bodo razdelili po maši. Vsaka stotnica pošlje iz strelskih jarkov nekaj vojakov. Plazijo se morajo, da jih ne zapazijo Rusi. Mali oddelki se zbirajo, prihajajo tudi častniki. V bojni črti boj ne sme počivati. Strelja se naprej; tudi havbična baterija, vkopana pod gričem, večkrat zagrmí. Ko se pater Kajus prvič prekriža, ponovi več tisoč krepkih kalcev znamenje sv. križa čez čelo. Pri maši strežeta patru Kajusu še dva vo-

izmenjavi za vojsko nesposobnih vojnih ujetnikov, izdeluje sv. Oče zdaj podrobni načrt, kako naj bi se izvedla izmenjava. Radi več težkoč glede na izvedbo predloga, se sv. Oče pogostokrat posvetuje z državnim tajnikom Gasparijem. Ker sv. Oče želi, da bi se kmalu uresničila njegova misel, pričakujejo, da stavi sv. Oče kmalu svoje predloge. Med apostolsko stolico in posameznimi vladami sledijo seveda še podrobna pogajanja.

Pogajanja med Vatikanom in Kvirinalom

„Perseveranza“ poroča: Med Vatikanom in italijansko vlado se vrše zaupna pogajanja o razrešitvi problemov, ki bi nastali, če bi se Italija aktivno udeležila vojne. Med drugim gre za položaj pri Vatikanu akreditiranih poslanikov, za nedotakljivost papeške korespondence itd. Papež bi tudi hotel biti zastopan na bodoči mirovni konferenci, kar bi se moglo seveda zgoditi le, če mu to dovolijo vse udeležene države.

Pogajanja, ki dobro uspevajo, vodita neki senator in neki takozvani katoliško-narodni struji pripadajoči kardinal. Zakonitega razmerja med italijansko državo in papeško stolico se pogajanja seveda ne tičejo.

Italija.

Italija se oborožuje.

Graška „Tagespost“ je priobčila članek, ki razpravlja o politiki Italije. Članek začne s spominom iz berlinskega kongresa. Takrat se je vrnil italijanski zastopnik Cairoli praznih rok v Rim. Toda na očitjanja, da ni za Italijo pridobil ničesar, je odgovoril: „Prihajam praznih, toda tudi čistih rok!“ — To načelo politične snažnosti je prišlo v sedanjih časih popolnoma ob veljavo, politiki „polnih rok“ se daje prednost in tudi Italija se oborožuje, da vrže v uri odločitve svoj meč na tehtnico. Kaj da Italija pa pravzaprav namerava, je še nejasno. Ministrski predsednik Salandra molči in mi vemo edino le to, da je Italija ob izbruhu vojne proglasila nevtralnost, pod pogojem, da ne bodo ogroženi njeni interesi. Kako je ta pogoj razumeti, tega Italija ni nikdar povedala. A nedvomno je le, da se armada in brodogradnja oborožuje. Mobilizacija, sicer ni odrejena, navzlic temu pa se že nahaja preko 600.000 mož pod orožjem. Te dni že prihajajo novi rekruti pod zastavo, v šestih tednih bodo izvežbani in koncem februarja bo naraslo število oborožene armade na 800.000 mož. Med tem so pa imeli tudi že rezervni letniki prvega poziva orožne vaje. Na gotovih krajih so nagromadene velike zaloge municije. Mobilizacija je pripravljena in se lahko izvrši v najkrajšem času. Tudi brodogradnja je pripravljena. Tovarne v Turinu, Torre, Brescia, Terni itd. izdelujejo vojni material.

Ne more se reči, da bi bili življenjski interesi Italije od kogarkoli ogroženi. Nobena vojskujoča država je ne bo napadla. Položaj pa je v Italiji vendar tak, da govori bolj za predstoječo vojno, kakor pa za obvarovanje nevtralnosti. Vojaškim pripravam se še pridružuje stroga cenzura in nadziranje inozemcev. In ne v zadnji vrsti dogodki v Albaniji.

V Italiji se polagoma začnejo izgubljeni notranji mir. Toliko je gotovo, da za prihodnje najbližje

jaška duhovnika; neki ulanski nadporočnik mu mimistrira. Nihče seveda ne more jamčiti, če bo mogoče mašo tudi končati. Rusi od časa do časa mečejo tudi sem granate. Odlikovan je bil pater Kajus Peratho z zlatim zaslužnim križem s krono. Časte in spoštujejo ga častniki in vojaki.

Kako e zabodel prijatelja.

Mlad nemški vojak, ki je odšel prostovoljno na bojišče v Francijo, poroča sledeče o tragični smrti svojega prijatelja, trgovca Puschte:

Zgodilo se je po noči na predstraži. Dogodek je zahteval življenje mojega hrabrega prijatelja in je bil za me najbolj pretresljiva epizoda med vsemi, kar sem jih doživel tekom te strašne vojske. Že 14 dni se nahajamo vedno v isti poziciji in vsak dan grem z dvema ali tremi tovariši v okolico na poizvedovanje. Vedno vprašam, kdo hoče z mano in vedno se jih oglasi dovolj. Tokrat se je priglasil tudi trgovec Puschte in res sem vzel seboj njega in še dva druga. Ostale sem potolažil na jutri. Najprej sem vse tri točno informiral o vsem, kako morajo postopati. Nato smo odšli previdno in oprezno po neki nevarni poti v temno noč. Hotel sem priti do potoka, kjer sem bil že prepričan, da ni sovražnika. Toda to pot je prišlo na drugače. Sto metrov pred potokom sem rekel Pushti, naj gre 20 metrov na desno in se vleže v svrhu varstva. Drugega moža sem poslal na levo. Sam sem se plazil s tretjim previdno proti potoku. Prisluskoval sem neprestano. Vse je bilo mirno. Meter za metrom sva se plazila naprej — kar zaprasketajo z vso silovitostjo strojne puške. Obležala sva, kakor da bi na-

tedne ni pričakovati nikake nevarnosti, zlasti ker tudi na zapadnih in izhodnih bojišjih ni padla nikaka odločitev. Predno pa konča Italija svoje priprave, se lahko zgodijo na bojišjih tako znamenite reči, da si bomo končno lahko na dobro oddahnili.

Pomirljiva vest italijanskega časnika o politiki Italije.

Milanska „Perseveranza“, konservativen list, ki sicer ni posebno razširjen, ki pa ima osebne zveze z merodajnimi rimskimi politikami, izjavlja:

„Japonci naj pridejo ali ne; eno je gotovo, da smejo Rusi, Francozi in Angleži preje računati na pomoč japonskega mikada, kakor pa na pomoč Evrope. Govorimo o Italiji. Kar se tiče Rumunije, bo storila, kakor se ji bo ljubilo, sama ali v družbi z drugimi, če bi se res oživila balkanska zveza, za katere obnovitev se velesile trojnega sporazuma toliko trudijo. Mi dvomimo, da bi se to posrečilo. Italija bo delala izključno italijansko politiko.“

Voditelj italijanskih katoličanov o vojski.

Iz Rima se poroča: Grof della Torre, predsednik ljudskega društva italijanskih katoličanov, je na nekem shodu katoliške organizacije v Rimu podal razloge, vsled katerih nikakor ne kaže, da bi se italijanski katoličani kar hitro pridružili kaki struji, katera zahteva, naj se Italija takoj udeleži svetovne vojske. Govornik se zavzema za pogojno nevtralnost Italije, katera naj obstoji v tem, da Italija še le tedaj poseže v boj, ko bodo njene koristi to neobhodno zahtevale.

Demonstracije proti vojnim hujšakem v Italiji.

V Turinu, Benetkah in Milanu so se vršila pretečeno nedeljo in ponedeljek velika socialnodemokratska zborovanja, na katerih so bile sprejete resolucije, ki obsojajo vojne hujšake ter se izrekajo za trajno nevtralnost Italije.

Italijansko posojilo.

„Agenzia Stefani“ poroča: Iz poročil, ki jih je dobilo generalno ravnateljstvo italijanske banke, ki pa vsekakor še niso popolna, izhaja, da je na nacionalno posojilo v znesku 1000 milijonov lir podpisanih že več kot 1300 milijonov lir. K temu uspehu so pripomogli bančni zavodi, ki so se združili v garancijski konsorcij, s svoto 200 milijonov lir.

Mobilizacija v Rumuniji

„Petit Parisien“ javlja: V najkrajšem času je pričakovati mobilizacije v Rumuniji. 330.000 mož je že za konec februarja poklicanih pod orožje. V aktivni službi se nahaja sedaj 85.000 mož. V kratkem času bo imela Rumunija 600.000 mož pod orožjem; od teh je 450.000 mož linijskih čet.

Rumunska „Narodna Liga“ — sestra srbske „Narodne Obrane“

Kakor v Srbiji „Narodna Obrana“ deluje za združitev vseh Srbov, tako v Rumuniji pospešuje velikorumunsko propagando takozvana „Narodna Liga.“

Ogrski državni poslanec, Vasul Mangra, rodom Rumun, piše v listu „Szabadsag“ o velikorumunski propagandi: „Rumunska „Kulturna Liga“ sedaj nastopa brez krinke ter si je nadela ime „Narodna Liga (zveza)“. Ta organizacija sedaj javno pripoznava, da se bavi z zunanjepolitičnimi zadevami in da je njen glavni cilj podžigati velikorumunsko gibanje med sedmograškimi Rumuni. Njena voditelja

ju zadela strela. Francozi streljajo previsoko. Med strašnim streljanjem, ki je žvižgalo neprestano, sva se plazila kakor želve po vseh štirih nazaj. Bile so strašne minute. Zdele so se mi kakor večnost . . . Tu smo prišli konečno do nekega kritja in rešeni smo bili . . .

Toda nesreča nas je vendar le doletela. Vojak, ki je bil ob moji strani, me je sunil v bok in mi zaklical prestrašeno: „Gospod podčastnik, že prihaja eden!“ Rekel je, skočil po konci in že se je zadržal njegov bajonet v levo prsno stran žlezdevnega Francoza. Ta se je zgrudil s klicem: „Saj sem vendar jaz.“ Ah, ta klic me je zadel tako, da sem si mislil, da mi na mestu počí srce in da mi otrpne kri po žilah: bil je klic, obupni klic mojega prijatelja Puschte. Skočil je proti namu od strani in je najbrže preslišal še klic: „Stoj!“ vsled česar sva ga imela za sovražnika, posebno, ker si je vzel čelado z glave . . . Vzela sva hropečega tovariša s seboj. Francozi so neprestano pošiljali kroglice za nami, a k sreči niso zadeli. Dvakrat sem s solzami v očeh vprašal prijatelja, če je nevarno ranjen in dvakrat mi je odgovoril: „Ne vem.“ Ko pa sem ga vprašal nato tretjič, je vzdihnil: „Ljubi Bog, vse je končano!“ V daljavi 600 metrov od Francozov sem dal umirajočemu tovarišu nekaj črne kave. Podpiral sem mu glavo in ga skušal tolažiti, kolikor je pač šlo. Zasepetal je še par besed, tiho, čisto tiho — da jih nisem mogel razumeti. Nato je izdihnil svoje mlado življenje. Spustil sem ga počasi na tla. Poleg njega leži vojak B . . . , ki ga je v strašni pomoti zabodel, zakriva svoje lice, vpije kakor da bi zblaznel in joka kot nedolžni otrok!

Take Jonescu in Filipescu sta najbolj glasna voditelja rusofilske struje. Oba poznana osebno. Cilji „Narodne Lige“ so popolnoma istovetni z idejami velikosrbske „Narodne Obrane.“ Kdor je torej član te rumunske organizacije, ta zakrivi javno izdajstvo domovine.“

Izkustva dosedanjega vojskovanja.

Tržaška „Edinost“ prinaša iz peresa podmaršala Cvitkovića sledeči zanimivi članek, ki se ozira posebno na srbsko in francosko bojišče:

„... Naše vrhovno vojskino vodstvo je bilo prisiljeno poslati svoje glavne sile na severno bojišče, proti močnemu nasprotniku. Kar je ostajalo, naj bi vezalo sovražne sile v Srbiji — naloga, ki se je dala ofenzivno ali defenzivno rešiti. Izdatnejši način je pa ofenziva. Takoj ob začetku se je pokazal južni naš nasprotnik jako podjeten. To se je še bolj pokazalo pozneje z njegovimi vpadi v Srem in v Bosno. Mi smo seveda nasproti takemu nasprotniku stremeli za tem, da prenesemo vojno na njegovo ozemlje. Na ofenzivi v Srbiji je imela tehnika vojskovodstva, umetnost v vodstvu operacij rešiti najtežje nalogo. — Razmere v deželi, ki jih treba posebno upoštevati, — bojna sila za svojo existenco borečega se naroda, so v visoki meri uplivale na izvajanje ofenzivne naloge naše vojske. Neznansko težavno je bilo, držati se meje med nalogo vezanja sovražnika in med nalogo za premaganje njegove vojne sile. — Ker je občinstvo precej v nejasnem, bo morda umestno, ako v ilustracijo militarističnih vprašanj, tičočih se Srbije, opozorimo na izkustva ob okupaciji Bosne in Hercegovine v letu 1878. Toda, zgodi naj se to z izrecno pripombo, da vsebuje okupacija nalogo, ki seza za korak dalje, nego naloga vezanja in premaganja sovražnih čet. Tu našteva avtor bojne sile, ki so bile generalu Filipoviću ob začetku operacij na razpolago, v naslednjih izvajanjih pa operacije na francoskem bojišču, pri čemer pa izrecno naglašja, da dela to le, v kolikor je on zamogel slediti dogodkom po vesteh v časopisih.

Posebno interesantna karakteristika — pravi — sedaj nastopivšega oblegovalnega postopanja je na primer, da si sovražnika stojita na mnogih krajih le v razdalji 30—40 korakov. Nemci se poslužujejo za nadaljno postopanje podkopa — to je: zakopavajo se čim najbolj do sovražne fronte. V časih poizkušajo celo, da bi sovražni strelski jarek z mino razpršili v zrak. Na podporo artilerije Nemci večinoma ne morejo računati, ker obstoji nevarnost, da bi zaževali še svoje lastne čete. Vendar pa imajo Nemci bližnje sovražne järke vedno pod artilerijskim ognjem. Francozi postopajo baje nasprotno; pri nočnih napadih in protisunkih puščajo svoje ljudi preko odprtega polja, kar je spojeno z velikanskimi izgubami.

Predržno bi bilo, ako bi hoteli sedaj napovedovati rezultat bitke, ki vihra sedaj na Francoskem. A toliko pa je gotovo, da se zapadni del fronte zdi prijatelju in sovražniku važnejši, nego pa izhodni del. Sredini fronte se sedaj — kakor se zdi — posveča manjša pažnja.

Kako da je prišlo do tega, moremo sklepati iz razmerja med bojnimi silami na kopnem in na morju. Angleži delajo vse napore, da bi od morske strani Belgije povzročali Nemčiji skrb za njene zveze. — Često so podpirali od morske strani napade in boje čet na kopnem in so se celo oglašali z grožnjami, da eventuelno izkrcajo v Belgiji svoje čete. V Nemčiji poznajo prav dobro občutljivost Anglije proti podjetjem v njeno ozemlje. Podjetja podvodnih čolnov v angleška pristanišča in proti angleškim ladjam, podjetje proti Scarborough-Hartlepol dne 16. decembra — je menda večinoma pripisati na ta račun.

Obilica izkustev in zaključkov je, ki iz vojne l. 1914 svetijo tja čez v novo leto. Tičejo se organizacije, izpopolnjevanja, načrtovanja vseh vrst, toliko vzdrževanja vojske in načina in vodstva operacij v velikem in malem, njihovega trajanja in razvoja, kakor tudi načina boje, ki nastajajo iz celote. Ko bo do nekoč šteti v vojni zgodovini število bojnih dni vojne leta 1914, bo treba pač vojne dni multiplicirati s tremi, ker so se bojevali na treh bojiščih in brez prenehanja, celo med marši naprej in nazaj.

O nenavadno veliki vlogi, ki jo igrajo železnice v tej vojni, bodo morala pozneje — ko bomo smeli več vedeti o tem — poročati posebna poglavja.

Podmaršal Cvitković zaključuje: Ena beseda iz leksikona jezikovnega izraza najbolj žge na jeziku: beseda ta je — odločitev. Še se ta beseda ne razumeva popolnoma. Kake odločitve na malem delu orjaške fronte občuti ta poslednja le malo ali nič. Le svota odločitev druge tik za drugo bi mogla dovesti končno do zaželenega cilja. Ta svota pa se, žal, — ker sta fronti tako žilavi, tako trdovratni — da laglje dosežate le na oddaljenih krilih. Dokler ne dozori, se vedno ponavlja umikanje, ki tako silno zavlačuje to vojno. Ni dopustno, da bi tu igrali proroka — preostaja le čakanje. Naj bi naši vojskovodje našli ključ do rešitve tudi tega zadnjega vprašanja, naj bi sreča povsod spremljala njihove poti!“

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 14. januarja.

Na severnem Rusko-Poljskem, koder Hindenburg s svojo armado prodira proti Varšavi, se vršijo boji med Rusi in Nemci za vsak korak zemlje. Na izhodni strani Loviča so nemške in ruske postojanke po nekod le po sto korakov oddaljene druga od druge. Nemci pritiskajo z velikim naporom na ruski armadni žid, Rusi pa se le polagoma umikajo. Rusi so, kakor poroča že vojna zgodovina, vesčaki v umikanju. Iz poročil, ki so došla danes, se da sklepati, da stoje Rusi v ozemlju pri Loviču, v porečju Bzure in Ravke, 20 do 25 km pred — Varšavo. Nemci imajo na bojni črti, dolgi 165 milj, med izlivom Bzure in Nide, 15 do 18 armadnih zborov. Glavni boji se sedaj vršijo pri mestih Kozlov in Sohačev.

Ob spodnjem toku Nide, to je na južnem Rusko-Poljskem, so Rusi zbrali zadnje dni prav velike bojne sile in pritiskajo z vso močjo proti nekega kraja tostran Nide, ki je zaseden od avstrijske armade in je za nadaljni razvoj bitke v tem ozemlju važnega pomena. Ruska infanterija, podpirana z ognjem številne ruske artilerije, skuša udreti v to našo postojanko. Do sedaj so bili vsi ti napori popolnoma brezuspešni. Avstrijski polki tvorijo pred rusko napadalno fronto živo skalo, ob kateri se odbijajo vsi sovražni napori.

V avstrijskih postojankah v zahodni Galiciji in v Karpatih vlada večinoma mir. Radi goste megle in sneženih zametov je mogoče le manjšim četam napadati nasprotne postojanke. O kakih večjih podvzetjih sedaj ni govora. Przemysl si Rusi ne upajo več napadati.

V Bukovini se je ruska fronta pomaknila do rumunske meje in do iznožja Karpatov. — Bukovinski karpatski gorski prelazi so še v naših rokah.

Rusi že iščejo zunaj svoje države pomoči. Iz Amerike so dobili po Canadian-Pacific-železnici čez Viktorijo in Britsko-Kolumbijo obilico topov in streliva. Ta vojni material je došel te dni v Vladivostok. Iz tega se vidi, da ruski kolos sicer ima dovolj živega vojnega materiala, a magacini s topovi in strelivom so se že začeli prazniti. — Novejša poročila tudi pravijo, da potujejo francoski generali Pau, Castelnau in Gallieni čez Skandinavijo na poljsko bojišče. Kakšen namen ima to potovanje, se še bo videlo.

Uradno nemško poročilo z izhodnega bojišča.

Berolin, 11. januarja.

Položaj v Izhodni Prusiji in na Severnem Poljskem je nespremenjen.

Vsled neugodnega vremena tudi napadi nemških čet na Poljskem, zahodno od reke Visle, le počasi napredujejo.

Rusko uradno poročilo.

Berolin, 13. januarja.

List „Tageblatt“ poroča iz Milana: Ruski generalni štab poroča z dne 12. januarja, da so Nemci v noči od 9. na 10. januarja brez uspeha poskušali, rusko bojno črto na več mestih predreti. Nemške čete so bile od Rusov povsod odbite.

Neustrašeni poštni uradnik v zraku.

Med trdnjavo Przemysl in našo državo posebno pridno oskrbuje poštno zvezo zrakoplovec A. Kvas. Iz nekega gornjeogrškega mesta se korajžni zrakoplovec vedno dvigne in pluje v trdnjavo Przemysl. Polet Kvasovega zrakoplova je tako natančen, kakor prihod vlaka. V Przemyslu, kakor tudi v ogrskem mestu, vedo pri minuti natančno, kedaj bo Kvas priplul. Vse radovedno pričakuje njegovega prihoda. — Polet tje in nazaj traja tri ure. Zrakoplovec spremlja njegov prijatelj Jožef Toth.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 14. januarja.

Znamenja kažejo, da stojimo na južnem bojišču pred novimi operacijami. Ob srbski in črnogorski meji so se pričeli manjši boji med prednjimi stražami. Srbija se z vso močjo ojačuje, istotako tudi naši. Mladi srbski zdravniki, ki so študirali v Švici in Franciji, so brzojavno poklicani domov. To je znamenje, da primanjkuje v Srbiji zdravnikov in da bodo iste v kratkem nujno rabili. Po Donavi in čez Solun dobiva Srbija iz Rusije, Anglije in Francije ojačenja, strelivo in živila.

Uradno poročilo.

Dunaj, 13. januarja.

Avstrijski generalni štab uradno poroča: Na južnem bojišču vlada v splošnem mir. Vršje se le ne-

kateri neznatni, v poizvedovalne namene služeči obmejni spopadi.

Slabo vreme ovira bojevanje.

Rim, 12. januarja.

Po semkaj prispelom uradnem poročilu s Cetinja z dne 9. t. m., je v Črnigori zelo slabo vreme, — vsled česar je bojevanje zelo ovirano. Vkljub temu pa razvijajo avstro-ogrski topovi živahno delovanje proti črnogorskim postojankam ob meji.

Srbski zdravniki v tujini morajo domov.

Srbski konzul v Ženevi v Švici je po naročilu srbske vlade pozval vse tiste zdravnike, ki so končali svoje študije na švicarskih ali francoskih univerzah, naj takoj odpotujejo v Srbijo.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 14. januarja.

Vsa poročila, ki prihajajo z zahodnega bojišča, poročajo soglasno, da se je pričelo na francoskem bojišču vnovič živahno gibanje na celi bojni črti od Nieuporta ob flanderski morski obali notri do švicarske meje. Posebno srditi boji se bijejo na središču bojne črte pri mestih Soissonu, Reimsu in Perthesu. Tudi v celem gorovju Argonnen se vrše neprestani boji. Še celo na poplavljenem ozemlju v Flandriji so buknili spopadi. Ki spominjajo na čas, ko so Nemci začeli prodirati v to ozemlje. Iz obsežnih nemških predpriprav v tem ozemlju sklepajo izvedenci, da nameravajo napraviti Nemci mogočen sunek na angleško-francoske postojanke v Flandriji. V smeri proti Verdunu pa spravljajo Nemci tako velikansko število oblegovalnih topov, da je francoska trdnjava Verdun zopet resno ogrožena, zlasti vsled tega, ker Francozi niso mogli v Alzaciji uspeti in zdatno oslabinili nemške moči. Francosko vojno ministrstvo je odposlalo tri francoske generale, in sicer generala Pau, Castelnau in Gallieni v ruski glavni vojni stan, da izdelajo skupno z ruskim generalnim štabom nov bojni načrt. Francoski vrhovni poveljnik Joffre ima baje pripravljeno novo rezervno armado, broječo 500.000 in 300.000 rezervnikov, s katero namerava ob ugodni priliki udariti na ono točko nemške bojne črte, ki jo bo označil novi francosko-ruski bojni načrt.

Uradno nemško poročilo z zahodnega bojišča.

Berolin, 13. januarja.

Iz velikega vojnega stana se poroča:

V okolici Nieuporta se je vršil hud artilerijski boj, ki je imel za posledico, da so morali sovražniki zapustiti strelske järke pri Pallingeburgu (kraj pred Nieuportom).

Sovražni napadi v kanalu od La Bassee so bili končnoveljavno odbiti.

Francoski napadi na La Boisselle in na višine pri Nouvreenu so bili odbiti.

Včerašnjim brezuspešnim francoskim napadom na višine pri mestu Crouy je sledil nemški protinapad, ki se je končal s popolnim porazom Francozov. Sovražnik je moral zapustiti višine severno-zahodno od Cuffiesia in severno od mesta Crouy.

Nemški vojaki so zasedli dve francoski postojanki, ujeli 1700 Francozov, zaplenili 4 topove in več strojnih pušk.

Napad francoskih saperjev v kraju južno od mesta St. Mihiela je bil uspešno odbit.

Nemške čete so zasedle višine severno in severno-izhodno od Nomenya.

V Vogezih je položaj nespremenjen.

Nemci oblegajo Belfort.

Curiah, 12. januarja.

Curiški listi poročajo, da so se vsa prizadevanja Francozov, zabraniti obleganje francoske trdnjave Belfort, popolnoma izjalovila.

Na morju.

Razen „Zenta“ se še nobena ladja ni potopila.

Avstriji sovražno časopisje je razneslo vest, da je bilo francosko brodogrje v Adriji jako delavno in da je izgubljenih več avstrijskih vojnih ladij. Dne 13. januarja je izdalo poveljstvo avstrijskega vojnega brodogrja uradno poročilo, v katerem se izjavlja: Od 16. avgusta, ko se je potopila „Zenta“, se ni ponesrečila nobena avstrijska vojna ladja ali čoln ali zrakoplov. Noben mož načega brodogrja ni bil ranjen. Res pa je, da je bil francoski podmorski čoln „Curie“ uničen ter velika francoska vojna ladja „Courbet“ od 2 torpednih strelav močno poškodovana. Od 3. novembra naprej se razen imenovanega podmorskega čolna ni nobena sovražna ladja več pokazala ob našem obrežju.

Angleška se odpove Dardanelam.

Francoski listi prinašajo na prvem mestu razburljivo vest, da je Angleška opustila svoje dosedanje stališče v dardanelskem vprašanju. Angleška je še zadnje dni povdarjala, da se dardanelsko vprašanje z ozirom na angleške interese v Sredozemskem morju dotika življenjskih interesov Anglije in nasproti ruskim diplomatom se je Anglija sklicevala, še na zgodovinske boje, katere je morala izvojevati za Dardanele. Angleška diplomacija je ponovno povdarjala, da Angleška ne bi nikdar mogla privoliti v neomejeno nadvlado Rusije nad Dardanelami.

Sešaj pa je prišel te dni ruski poslanik v Londonu k državnemu tajniku Sir Greyju in mu izročil pisanje, v katerem se Rusija sklicuje na to, koliko je tekom vojske žrtvovala za svoje zaveznike in prosi, naj bi Anglija pod gotovimi pogoji priznala — rusko nadvlado nad Dardanelami. Po večkratnih razgovorih med poslanikom in Greyjem je angleški državni tajnik izjavil, da bo Angleška svoječasno pod gotovimi važnimi pogoji priznala Rusiji predpravicu v Dardanelih.

Anglija zaplenila dve norveški bojni ladji.

Kristijanija, 13. januarja.

Norveška vlada je izdala na norveški državni zbor uradno poročilo, da je angleška vlada obe oklopnjači, ki sta bili v Angliji zgrajeni za Norveško, zaplenila.

Turki obstreljujejo rusko mesto.

Berolin, 14. januarja.

V London so došla neuradna poročila, ki pravijo, da je turško črnomoško brodovje obstreljevalo rusko pomorsko mesto Makrali, ki leži na južni strani Batuma. Pristaniške utrube so porušene, vse ruske trgovske ladje, ki so se nahajale v luki, so se potopile.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 14. januarja.

Na Kavkazu zadnje dni ni bilo posebnih izprememb. Turška poročila zanikujejo rusko poročilo o zavzetju Ardaghana po Rusih. Turki pa tudi pravijo, da Rusi niso porazili turške kolone pri Ardaghenu in Sarikamišu ter da so se tam vršile samo manjše praske. Zato je težko reči, v katerih rokah je sedaj Ardaghan, ali v ruskih ali turških. Turška poročila pravijo, da se ruska kavkaška armada umika proti mestu Tiflis.

V ruski Perziji so imeli Turki že zopet srečo. Dne 12. januarja so zasedli važni mesti Tabris in Salmas.

V Egiptu še ni prišlo do bojev med Angleži in Turki. Oba nasprotnika zbirata in urejujeta svoje čete. Indijski rodovi baje močno dezertirajo od angleške armade h Turkom. Turški glavni stan za Palestino in Egipt je sedaj v Jeruzalemu, kamor dohaja dan za dnevom na tisoče mohamedanskih vojakov.

Blokada Dardanel po angleško-francoskem brodovju še dosedaj ni prinesla sovražnikom Turčije nobenega uspeha.

Mesto Tabris v turških rokah.

Carigrad, 13. januarja.

Turški glavni stan uradno poroča:

Turške čete, ki podpirane po perzijskih četah, prodirajo v pokrajini Azerbejdžan neprestano naprej z namenom, da preženejo Ruse iz pokrajin, ki so si jih podjarmili. Dosegle so zopet novi velik uspeh. Zasedle so včeraj (dne 12. januarja) mesti Tabris in Salmas, dve zadnji ruski opiralni točki v tej pokrajini. Rusi, ki so prvotno nameravali obe mesti trdovratno braniti, so ju pustili na cedilu in so se v neredu umaknili.

Oddelek angleških čet v Egiptu — Meharisti — se je udal turškim četam.

Mesti Tabris in Salmas ležita v ruski Perziji, na severoizhodni strani velikega Urmia-jezera.

Jeruzalem turški glavni stan.

V Jeruzalemu vlada zdaj tako vojaško življenje, kakoršnega mesto že dolgo ni doživelo. Vojakov kar mrgoli. Nekaj angleški poročevalci poročajo, da urijo in da vodijo turške vojske nemški častniki. V Jeruzalemu biva glavni stan tiste turške armade, ki namerava operirati iz Palestine proti Egiptu. V svetih Krajih, v katere so romali pobožni romarji celega sveta, odmevajo zdaj vojaška povelja. Čuje se korakanje polkov. Po ulicah se razširjajo najrazličnejše govorice, ki razplamtujejo besnost mohamedancev proti Angležem. Veliko pozornost je povzročila govorica, da so ukradli Angleži kosti preroke Mohameda in da se zdaj vojskujejo zato, da dobe prerokove kosti nazaj. Turške čete so vse dobro opremljene in dobro oborožene z najmodernejšim orožjem. Iz Carigrada v

Jeruzalem so prepeljali veliko min, pušk in streliva. Beduini v ozemlju, ki meji z Egiptom, so oboroženi z nemškimi topovi. Zelo močno so utrdili Libanon, zasedle so ga turške čete. Utrdbe so zgrajene po najmodernejših vzorcih.

Grozen potres v Italiji.

Ni še pozabljen grozni potres v južni Italiji o Božiču leta 1908, ki je porušil mesto Mesino in ga izpremenil v razvalino, kjer je našlo čez četrt milijona ljudi žalostno smrt. In že zopet prihaja iz Italije, te klasične dežele potresov, vest o groznem potresu v torek, dne 13. t. m., okrog 8. ure zjutraj, ki je v enem samem mestu zahteval čez 10.000 človeških žrtev. Več ali manj je vsled potresa prizadeta vsa južna in srednja Italija, poškodovanih je na tisoče naselbin, toda najhujše je prizadeto mesto Avezzano, ki je popolnoma razdejano. Mesto Avezzano leži ob železniški progi Rim—Solmona, oddaljeno od mesta Rima okrog 25 km in šteje okrog 11.000 prebivalcev. — Potres je mesto tako porušil, da se ne najde v njem poslopja, ki bi ne bilo razdejano. Grozen požar, ki je sledil potresu, je opustošenje še izpopolnil. Izpod gorečih razvalin kopljejo italijanski vojakovi mrtva, ponekod še pa tudi na pol živa trupla ponesrečencev, katere spravljajo v razne bolnišnice v Rim. Pogled na porušeno mesto je grozen. Vsled potresa je bila pretrgana vsaka zveza z nesrečnim mestom. Razdejana je bila železniška proga, porušeno do tal poslopje železniške postaje in poslopje poštnega in brzojavnega urada ter pretrgana brzojavna in telefonska zveza. V porušeno mesto je prišel italijanski kralj v spremstvu ministrskega predsednika Salandre in več drugih državnih dostojanstvenikov tolažit nesrečne preostale prebivalce. Kralj je obljubil ponesrečenim prebivalcem najizdatnejše pomoči.

Hudo so prizadeta tudi druga italijanska mesta kot Sora, Celano, Ajelli, Pescasserolli, Rim itd. v mestu Sori je zahteval potres 450 človeških žrtev, in približno toliko v Celani. Tudi v večnem mestu Rimu je opustošenje precejšnje. Poškodovanih je okrog 40 hiš in veliko cerkva. Soha sv. Pavla na trgu Piazza Colonna se je nekoliko nagnila na levo stran. Kurola cerkve St. Carlo di Catinari je tako močno poškodovana, da so morali cerkev zapreti. Soha sv. Pavla v cerkvi sv. Janeza na Lateranu se je porušila. Na cerkvi sv. Petra je pobita kakih 150 šip. Vobče se zatrjuje, da je bil potresni sunek, ki je trajal približno 35 sekund, tokrat mnogo silnejši, kakor leta 1908. Potresni sunki so se v nekaterih krajih naslednje dni ponovili, pa ne s tako silo.

Nesreča, ki je zadela Italijo, je velikanska. Izgubljena bitka se da, kar se škode dostaja, primerjati s to katastrofo. Udarila pa je ta katastrofa na Italijo v dnevih, ko je na narodno navdušenje pretlo zasukati v bojni vrtinec. Italiji je pretila nevarnost, da izgubi v svojih političnih težnjah pod nogami trdna, realna tla. In tedaj je naravna velesila stresla zemljo južne in srednje Italije, tla so se krčevito zamajala, zgradbe porušile, ljudje zastokali.

Obsodba župnika Svatona razveljavljena.

(Izpred vojaškega sodišča.)

Obsodba župnika Svatona, s katero je bil obsojen na eno leto težke ječe in o kateri zadevi smo že kratko poročali, je bila razveljavljena.

Tozadevno piše list „Grazer Volksblatt“ z dne 8. januarja t. l. sledeče:

Dne 24. oktobra 1914 se je vršila v Celovcu obravnava graškega deželnoobranskega divizijskega sodišča, v kateri je bil obtožen upokojeni župnik Jožef Svaton v Škofijah na Koroškem po § 65 hudodelstva motenja javnega miru in reda. Zagrešil je baje imenovano hudodelstvo z raznimi, državi sovražnimi izjavami, v katerih je na razdražljiv način govoril o Srbih kot bratih, osobito v pridigi, katero je imel on dne 26. julija in v kateri je pozival, da se naj opravi molitve za Srbe.

Zaslišanih je bilo veliko prič, Svaton je bil spoznan za krivega in obsojen na eno leto težke ječe.

Zoper omenjeno razsodbo je vložil zagovornik Svatona, ljubljanski odvetnik dr. Pegan, ničnostno pritožbo na najvišje deželnoobrasko divizijsko sodišče na Dunaju.

V seji dne 19. decembra 1914 je pa najvišje deželnoobrasko divizijsko sodišče, ko je temu pritržil še tudi generalni vojaški odvetnik, ugodilo ničnostni pritožbi župnika Svatona, je razveljavilo obsodbo in vrnilo celo zadevo deželnoobraskemu divizijskemu sodišču v Gradcu nazaj s pozivom, da odredi novo razpravo. Ta sklep utemeljuje najvišje deželnoobrasko divizijsko sodišče sledeče:

V ničnostni pritožbi se navaja vzrok ničnosti po § 358 vojaškega kazenskega reda, ker je krivdorek sodišča, češ, obtoženec je pridigoval v župni cerkvi Sv. Jurija na Koroškem dne 26. julija, „da je vojska zoper Srbe, naše brate“, nejasen in nepopolen. Ni vse eno, v kakšni zvezi se govori o vojski zoper brate, Srbe. To zvezo bi bilo moralo sodišče prve inštanice najpoprej dognati in sicer ne le samo v određujočem delu, ampak tudi v utemeljevanjih obsodbe. V utemeljevanju se pa navaja, da je obtoženec h sklepu svoje pridige, obrnjen proti novomašniku, rekel, kakor je sam priznal, da naj moli novomašnik

za sebe, za svoje stariše, za cerkev, za papeža, za cesarja, prestolonaslednika in, ker je razglašena že tudi mobilizacija in bo prišlo do vojske, za uspeh naših vojakov, ki morajo iti v boj zoper sovražnika, ki se tudi imenuje naš brat. V utemeljevanju obsodbe se tudi navaja, da je ta zagovor obtoženec več po imenu navedenih proč potrdilo.

Ker se mora smatrati određujoči del obsodbe in razloge obsodbe kot enotno celoto in se morejo dejstva, ki so odločilnega pomena, reševati tudi v razlogih obsodbe, se ne more smatrati v tem, da v određbenem delu obsodbe ni navedena zveza, nikakšna nepopolnost.

Toda sodišče prve inštanice ni onih besed obtoženecvih, katere je izrekel pred inkriminiranimi besedami, upoštevalo in presojevalo, ko je določevalo smisel in pomen pridige obtoženecve. Osobito se ni bavilo z vprašanjem, v kakšni logični zvezi so bile inkriminirane besede z onimi stavki, katere je obdolženec poprej izrekel, nadalje ni preresetovalo vprašanja, je-li imel obtoženec zavest, da s svojimi besedami podžiga k sovražstvu ali k zaničevanju, kar je vendar za presojo subjektivnega ugotavljanja hudodelstva po § 65 neobhodno potrebno. Vsem pravilom tolmačenja pa baje v obraz, če bi se hotelo iz celega govora, ki tvori enotno celoto, iztrgati eden posamezni stavek in če bi se hotelo smisel in pomen stavka edino le dognati iz besedila. Sodišče, ki mora dognati smisel in pomen izražene misli, ima v prvi vrsti nalogo, da preskuša vse to v zvezi z drugimi izražnimi misli ter da upošteva tudi vse okoliščine, ki so v zvezi z inkriminirano izjavo. Iz navedenih vzrokov se torej v smislu § 558 ugotovi ničnosti pritožbi, razsodba se razveljavi, in vsa zadeva se v svrhu nove obravnave vrne deželnoobraskemu divizijskemu sodišču.

Deželnoobrasko divizijsko sodišče je nato izpustilo župnika Svatona iz preiskovalnega zapora in je izjavilo z ozirom na to, da ni ugotovljen čin hudodelstva, da ni pristojno (kompetentno) ter je odstopilo vso zadevo celovškemu državnemu pravdnstvu, kjer se bo župnik Svaton zagovarjal le zaradi prestopka po § 305.

Straža

izhaja v ponedeljek in petek.

Straža

stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 R, za četrto leta K 2:50, za 1 mesec 1 K.

Straža

radi svoje časuprimerne vsebine postaja vedno bolj ogledno glasilo slovenskega ljudstva.

Straža

vabi vse spodnještajerske in koroške Slovence v krog svojih naročnikov.

Straža

bi ne smela manjkati v nobeni premožnejši slovenski hiši.

Straža

se naj zahteva po vseh gostilnah, trafikah in trgovinah.

Za Stražo

naj agitira vsak zaveden Slovenec! — Na delo za razširjenje Straže!

Kdor še ni obnovil naročnino za Stražo, naj to takoj stori!

Naslov za naročila:

Upravništvo »Straža« Maribor

Raznoterosti.

† Župnik Franc Slavič. Pogreb umirovljenega župnika Franca Slaviča se je vršil dne 13. t. m. pri Sv. Lovrencu pod Pohorjem. Udeležilo se ga je razun 4 bratov, posestnikov v domači župniji Sv. Križa na Murškem polju in v ljutomerski župniji, ter drugih sorodnikov obilo ljudstva šentlovrenške župnije in župnije Sv. Antona, kjer je bil rajni, potem, ko je bil služboval na več krajih naše škofije, celih 20 let župnik. Pri pogrebu je bilo tudi domače učitelstvo ter županstvo trga Sv. Lovrene in drugih občin domače župnije. Pevski zbor je zapel pod vodstvom g. učitelja Šaca na domu in na pokopališču dve ganljivi žalostinki. Duhovnikov je bilo pri pogrebu devet, med njimi nečak rajnega, č. g. kaplan Janko Slavič iz Vojnika. Maševal in kondukt je vodil č. g. profesor bogoslovja dr. M. Slavič iz Maribora, pridigoval je pa č. g. župnik G. Zernko od Sv. Marije v Puščavi. Rajni g. župnik — star 66 let — je bil vedno zdrav in krepak, zadnje mesece se je nekaj prehladil in se zdravil nekoliko časa pri usmiljenih bratih v Gradcu, potem pa doma pri Sv. Lovrencu. Par dni pred smrtjo še je bil v Mariboru pri zdravniku in v cerkvi Matere milosti, kjer je opravil svojo pobožnost. Umrli je pa nagloma na voženici dne 10. t. m. predpoldne. N. p. v m.!

Kardinal van Rossum — zbolel. Kardinal van Rossum je že par dni bolan, vendar pa se je njegovo zdravstveno stanje žeboljšalo. Danes zjutraj ga je napadla mrzlica. Splošno stanje je zadovoljivo. Papež se je o stanju bolnika informiral potom državnega tajnika Gasparrija. Cesar Franc Jožef in nemški cesar sta brzojavno zaprosila za informacije o stanju

bolnika. — Kardinal van Rossum je bil papežev poslanec na evharističnem kongresu l. 1912. na Dunaju.

40letnico duhovništva je obhajal dne 14. januarja v Gorici dr. Anton Gregorčič. Jubilant je star sedaj 64 let.

Promoviral je na graškem vseučilišču dne 12. januarja g. Josip Lovrenčič, član „Zarje“, za doktorja filozofije.

Glasbenik Anton Forster umrl. V Trstu je umrl sin slovečega skladatelja Antona Forsterja slavni glasbenik Anton Forster. Rojen leta 1867 v Senju na Hrvaškem in se je izobrazil najprej pri svojem očetu, potem na različnih zavodih. K zadnjemu je bil profesor na Musical College v Chicagu, kjer je imel najkрасnejše uspehe.

Poroka. C. in kr. nadporočnik v rezervi Janko Leskovšek, profesor v Mariboru, se je poročil v Polji z gđe. Marijo Cvetko.

Casopis za zgodovino in narodopisje. Izšel je drugi zvezek 11. letnika z izredno zanimivo vsebino, o kateri bi moral biti poučen vsak zaveden Slovenec. Dr. Gruđen objavlja fragment iz zgodovine ogrskih Slovencev, ki ga je našel pokojni dr. Franc Ivanoczy v Tišini o priliki cerkvene vizitacije v podstrešju gornjelenčevske cerkve. Spisan je napis: „Starine železnih in salajskih Slovencev.“ V Malih izvestjih objavlja dr. Pivko: „Ali je bil Samo slovenski vladar?“ dr. Kovačič: Cerkev sv. Jožefa pri Mariboru. Med ocenami je Ljubševa ocena Kovačičeve knjige: Nadžupnija sv. Križa pri Rogaški Slatini.

Dijaški list „Mentor“ razpošilja svojo 3. in 4. številko. List se od leta do leta povzdiguje ter postaja odličan poljudno-znanstven list, ki nedajaka ravno tako zanima, kakor dijaka. Citatelj le obžaluje, da si prof. Omerza priobčuje v listu svoje prevode. Toda uboštvu v naročnikih za enaka dela gotovo opravičuje to za citatelja neprijetno dejanje, saj mora tudi iz istega vzroka citatelj z veseljem prenašati v „Dom in Svetu“ dr. Debevečovo prestavo Danteja. Vsebinsa sedanjega zvezka je: Najnovejši pojavi v obrazovni umetnosti. — Smotrenost v umetnosti. — Homerjeva Iliada. — Paberki po naših srednješolskih čitankah. — Tri vprašanja. — Na Ruskem. — Drobiž.

Peti zvezek „Svetovne vojske“ je ravnokar izšel in vsebuje tri krasne izvirne celostranske slike: Boj „Zente“ in „Ulane“ s francoskimi ladjami, Boj med nemškimi in angleškimi ladjami v Severnem morju, Skrb za ranjence v vojski. Razun tega ima tudi umetniško prilogo s sledečimi slikami: Železniški most, ki so ga Rusi pri umikanju razstrelili, avstrijski pionirji pa tekom dveh dni zopet popravili; Avstrijski top obstreljuje v utrjenih postojankah se nahajajoče Ruse pri Rzeszowu; Za boj pripravljene avstrijske bojne ladje; Ujeti ruski vojaki in špijoni čakajo na nekem polju v Galiciji, da bodo odpeljani. — Vsebinsa je v resnici zelo zanimiva. — Lep zemljevid Evrope, ki bo priložen enemu prihodnjih sešitkov „Svetovne vojske“, je v delu, ne moremo pa še povedati, kateremu sešitku ga bo mogoče priložiti. Za naročnika te knjige se vsakdo še vedno lahko prijavi, tudi če je že nekaj sešitkov posebej kupil in se mu bodo ti sešitki odšteli od naročnine, ki znaša za četrt leta (šest sešitkov) 3 K. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Izšel je prvi zvezek „Domače knjižnice.“ Vsebinsa je zelo zanimiva. Posebno bo ugajal vojni roman „Železno leto.“ Poverjeniki imajo 10% popusta. Letno izide 12 zvezkov, vsak v obsegu 128 strani po 30 vin. Pišite takoj po prvi zvezek, dobite ga zastonj. Založnik dr. Lj. Koser, Juršinci, Štajersko.

*** Slovenska Krščansko-Socialna Zveza za Štajersko v Mariboru** je imela v torek, dne 12. januarja, odborovo sejo, v kateri se je med drugim razpravljalo o raznih društvenih zadevah, osobito o občnih zbiorih včlanjenih društev. Glej o tem predmetu naslednjo notico! Včlanjena društva in posamezne članke prosimo, naj odračunajo kmalu svojo članarino, ki znaša za posamezne osebe 2 K, za društva pa z ozirom na število članov 2 ali več kron.

*** Sklicanje društvenih občnih zborov.** Slovenska Krščansko-Socialna Zveza za Štajersko v Mariboru naznanja svojim članicam glede občnih zborov naslednji sklep odborove seje: Občni zbori naj se tudi letos ob pravem času skličejo. Ako ni doma predsednika ali podpredsednika, naj skliče občni zbor najstarejši društveni odbornik. V odbore se lahko volijo tudi tisti, ki so na bojišču. Na tem zborovanju se lahko predava o tvari, katero priobčuje „Vestnik“ Slovenske Krščansko-Socialne Zveze, ker osrednji odbor v Mariboru ne bi mogel ustreči želji po govornikih.

*** Družba sv. Mohorja.** Nabiranje udov morajo poverjeniki sklepati z mesecem februarjem. Naša narodna čast zahteva, da skrbimo posebno letos za družbine članke. Skušajmo obdržati družbo na dosednji višini!

*** Obsojeni posojilnični tajnik.** Tajnik nemške posojilnice v Vičavi pri Ptuj, 46letni Anton Hackel, je dne 15. julija 1914 iz posojilnične blagajne na nevoljen način odnesel 3000 K. Da bi sumnja ne padla nanj, se je Hackel peljal nekega dne v Maribor, kjer je na pisalnem stroju napisal pismo na društvo Südmark, v katerem naznanja omenjenemu društvu, da nek dober prijatelj pošilja društvu 1000 K pod pogojem, da dobi to svoto tajnik Hackel kot brezobrestno posojilo. Südmarka je bila s tem pogojem zadovoljna in je poslala Hacklu dotično svoto. Ta je takoj začel denar izdajati v veliki meri. Ko se je vršila pri

posojilnici natančna revizija, se je dognalo, da manjka v blagajni 3000 K. Hackla so takoj prijeli. Od ukradenega denarja je izdal že 1700 K. Dne 9. januarja je stal Hackel pred izjemnim sodiščem v Mariboru. Obdolženec je deloma priznal tatvino. Obsojen je bil na eno leto težke in poostrene ječe. Čas preiskovalnega zapora se vračuni. Obsojenec je kazni sprejel.

„Agro-Merkur.“ Dne 4. aprila 1914 so bili pred ljubljanskim deželnim sodiščem radi krivde obsojeni na štiri mesece zapora sledeči člani načelstva zadruga „Agro-Merkur“ v Ljubljani, ki je prišla v konkurz: bivši predsednik kranjske trgovske zbornice Josip Lenarčič, odvetniški kandidat dr. Gr. Žerjav in ravnatelj zadruga Rozman. Obsojenci so vložili proti obsodbi ničnostno pritožbo, katero pa je najvišje kot kasacijsko sodišče zavrnilo.

Zagrebske novice. „Hrvatska“ javlja, da bosta kanonika dr. Premuš in dr. Lang imenovana pomožnim škotom. — Ban je razpustil vsa srednješolska slovsstvena in prosvetna društva, izvzemši škautskih.

Imenovanja v vojaški službi. Dr. Andrej Arnšek, član „Zarje“, ki se nahaja od vsega početka na bojišču, je imenovan za višjega zdravnika. Istotako je asistenčni zdravnik v rezervi pri 87. pešpolku, prideljen 12. ulanskemu polku dr. Ivan Rajšp imenovan za višjega zdravnika.

*** Odlikovanja.** Srebrno svetinjo za hrabrost I. vrste so si priborili pri 47. pešpolku: Orožniški stražmojster Valentin Böhm, prideljen 47. pp., štabni narednik Ivan Kohlweiß, četovodja Henrik Kochler, Norbert Hötzl, Alojzij Pronegg, Franc Pučko, Maks Unger, četovodja sanitetni podčastnik Anton Sollar in desetnik Franc Rozman. — Pri 87. pešpolku: Kadet v rez., Bela Drincez, štabni narednik Ivan Janžek, rez. kadet aspirant Fran Frantz, četovodja Hnton Rozman in desetnik Martin Štor. — Pri 7. lov. polj. bataljonu: Orožniški stražmojster Franc Zenisek, prideljen 7. p. lov. bat., podlovec Tomaž Hribar in Peter Neuman, rez. podlovec Ivan Mikuš in vodja patrolje, Miha Dobrin. — Pri 8. polj. lov. bataljonu: Praporščak v rez., Fr. Haager, štabni narednik Adolf Glanzer in četovodja Dragotin Berner. — Pri 5. dragonskem polku: Stražmojster Vilko Kiener, Fran Kubernač, četovodja Fran Wolf in dragonec Martin Ens. — Vojaske zaslužni križec III. vrste za vojno dekoracijo sta si dalje priborila: major Josip Bubenik, 40. pešpolk in stotnik Bogumil Burnik, 33. polj. top. polk. Najvišje pohvalo priznanje pv nadporočnik Leon Smole, 13. polj. havb. polk. — Za svoje prezaslužno službovanje in hrabro obnašanje pred sovražnikom je bil izvanredno imenovan za majorja stotnik Vilko Medicus, 87. pešpolk. — Pri 9. polj. top. polku so bili odlikovani s srebrno svetinjo za hrabrost I. vrste: nadognjičar Zmagoslav Hipfl, četovodja Ferdo Mitter, desetnik (telefonist) Fran Lederer in voz. prvi mojster Hermann Schaflechner; s srebrno svetinjo za hrabrost II. vrste pa: nadognjičar Alojzij Dienel, ognjičar Peter Rohrer in Ivan Voller, četovodja Val. Serajnik, desetnika Franc Lang, Ivan Tschermutter, prva mojstra Stefan Bermožič, Engelbert Veit, voz. prvi mojster Bischof in voz. kanonir Ilvan Knaulič. — Pri 8. polj. top. polku je dobil srebrno svetinjo I. vrste: Poročnik v rez., Rudolf Schädinger. — Pri 47. pešpolku so dobili srebrno svetinjo za hrabrost, II. vrste: narednik Rudolf Muhr, četovodji Dragotin Bund, Franc Strohmeier, rez. desetnika Fran Friedl, Fran Hasenohrl, poddesetniki Pankrac Gorjup, Fran Müller, Josip Schwarz, pešci Fran Binder, Anton Dobaj, Fran Hackel, Ivan Kurzmann, Josip Lamprecht, Alojzij Raneker, Ivan Riedl, Henrik Seidl in častniški sluga Zmagoslav Dreißiger. — Pri 87. pešpolku so dobili svetinjo II. vrste: Poročnik v rez., Josip Romer; kadet v rez., Josip Bitenc; narednik Fran Krajšek, četovodja Matija Gajšek, Rihard Kukovič, Marko Mihelin, Ivan Janžekovič, Alojzij Štampfer, Josip Žnidarič; desetniki Edmund Herzog, Avgust Krenker, Ivan Vrečko; pešci Josip Berovšek, Anton Kokol, Fran Kosi, Blaž Krumer, Alojzij Mihlj, Vilko Petek, Dragotin Rakovac, J. Vrečko, Franc Zemlič, Matija Zorič in orožniška stražmojstra Alojzij Kočar in Josip Hlubek, prideljena 87. pešpolku. — Pri 7. polj. lov. bataljonu: svetinjo II. vrste: rez. četovodja Julij Novak, rezerv. podlovec Alojzij Dolenc, rez. vodja patrolje, F. Bonča, lovci Peter Adam, Josip Deak, Martin Dernovšek, Anton Fon, Anton Jassnik, Fran Kosec, Ivan Mišič, Ivan Pikon, Ferdo Sober, Anton Zorko in komp. tobentač Ivan Javornik. — Pri 8. polj. lov. bat.: svetinjo II. vrste: Podlovec Jakob Truppe in računski pomožni pis. Roman Pušnik. — Pri 9. polj. lov. bataljonu: svetinjo II. vrste: Podlovec (polj. telegrafist) Fran Wolfer. — Pri 20. polj. lov. bataljonu: svetinjo II. vrste: podlovec J. Jenaček in Ernst Hennig. — Pri 5. dragonskem polku: isto svetinjo: Praporščak Tassilo baron pl. Wimmersberg, stražmojster Josip Ivanž, rač. podčastnik prve vrste, Fran Domajnko; četovodji Fran Posch, Jakob Rohr, desetniki Emerik Bergmann, Josip Kristandl, Franc Petek, Josip Warter; dragonec Anton Holz A. Javšovec, Franc Ocvirk, Ivan Brajt, Drag. Schauersberger, Anton Stenk, Andrej Vogler in rez. dragonec Anton Mauritsch.

*** Odlikovanje.** Z vojaškim zaslužnim križcem z vojnim okrasom je odlikovan major 90. pešpolka, Teodor Raktelj, brat č. g. župnika Raktelja na Bizeljskem

Odlikovan Ljutomerčan. Četovodja Matija Babič, o katerem smo že poročali, da je s svojima bratoma v ruskem ujetništvu, je sporočil svojim starišem še pred ujetništvom, da je bil odlikovan z zlato hrabrostno svetinjo za svoj neustrašen in izdaten nastop pri napadih z bajonetom. Iz takih jurišev je prišel večkrat ves krvav in oškropljen od sovražnikove krvi!

Vojni kurat č. g. Marko Sagaj piše dne 3. jan. č. g. župniku v Širju: Carissime! Pred vsem zdravo in veselo novo leto! Jaz sem že od dne 30. nov. p. l. iz Gradca proč. Na svojem šimelnu sem že prejahal precejšnji del gališke zemlje. G. grajščaku sem tudi poslal dopisnico. Upam, da se še vidimo v Širju. Vse gospode iz dekanije najiskrenejše pozdravim in jim želim srečno novo leto! — Na dopisnici, naslovljeni pl. Horniku in ekscelenci fml. Božidarju pl. Horniku, opisuje, kako ugodno, mlo vreme da imajo v Galiciji, tako, da že ljudstvo dolgo ne pomni tako mile zime. Častniki so č. g. Sagaju zelo prijazni in naklonjeni, izmislijo si marsikatero šalo. Moštvo izborna. — Sagaj služi pri pešpolku štev. 7, vojna pošta št. 32.

Vojaško poveljstvo v Mariboru. Ker odide dosednji vojaški poveljnik v Mariboru, polkovnik F. pl. Webenau, na severno bojišče, se je poverilo poveljstvo polkovniku v p. Al. Lebarju.

Umrl je na severnem bojišču asistent južne železnice Matija Zadravec, praporščak pri 87. pešpolku.

*** Slovenski mladenič padel na francoskem bojišču.** Peter Horvat, ki služi pri avstrijski motorni bateriji na francoskem bojišču, nam piše dne 31. decembra: Položili smo danes, dne 31. decembra, k zadnjemu počitku mladeniča-topničarja Rudolfa Redek, doma iz Kamenšaka pri Ljutomeru. Pogreb je bil ob 7. uri zvečer na pokopališču pri cerkvi v Lefinger, ki stoji med mestoma Nieuport in Ostende. Pogreba se je udeležila cela stotinja. Nadporočnik mu je izpregovoril v slovo par besed. Rajni je bil vedno zvest svoj vojaški službi kakor poprej, tako tudi sedaj v vojski. Zadet je bil od šrapnela, da je bil v trenutku mrtev in je tako dal življenje za domovino in cesarja. Bodi mu tuja zemljica lahka!

*** Slovenski ranjenci v Pragi.** Pešec Franc Šuper od 26. domobranskega pešpolka, 5. stotnije, ki se je zdravil v vojaški bolnišnici v Pragi, nam piše, da so Čehi naše slovenske ranjence za Božič posebno bogato obdarovali z raznimi potrebnimi predmeti in jestvinami. Češka društva so kar tekmovala, katero bo Slovencem bolj postreglo. Veselo novo leto!

*** Vojaki pesniki.** Od ranjenca Ivana Černe, doma iz Trbovelj, smo dobili lepo zloženo pesem, ki pa jo radi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti. Černe piše: Nahajali smo se v strelskih jamah. Lepo prijazno popoldne smo imeli, ker nas je zopet enkrat obiskalo solnce s svojimi toplimi žarki. Pričelo je že zahajati za goro, ko smo dobili povelje, da si smemo skuhati kavo, katero smo v jutro prejeli. Kakor drugi, sem si tudi jaz hitro skuhal v skodelici kavo in, ker je bila seveda vroča, sem jo postavil ven v osprej na grobljo, da bi se mi hitreje ohladila. (Omenim naj, da si vojak skoplje jamo za streljanje, skozi katero ima napravljeno luknjo za puško, da kolikor mogoče skrivaj meri na sovražnika.) Tako sem imel tudi jaz. In v tem, ko sem postavil posodico kave pred grobljo, sem pa vzdignil glavo nekoliko previsoko, da jo je menda sovražnik opazil, ker komaj sem glavo zopet potisnil nazaj, že je priletela krogla v grobljo ter vrgla meni peščico prsti v kavo, da mi jo je popolnoma skvarila. Ko to opazim, sem se razsrdil nad Rusom, še bolj pa se je jezil moj želodec, ker že tako dolgo ni okusil nič gorkega. Najrajši bi bil stopil k namerjeni puški ter pričel streljati, toda žal, ker nismo imeli povelja za to, ker nam je bil sovražnik dobro zakrit. Nato sem šel v jamo k ognju ter si tolažil prazni želodec.

*** Pogreb brez mrliča.** Nedavno je zabeležila vojna kronika dva slučaja poroke brez ženina, ker je bil ženin na bojnem polju in ga je drugi nadomestoval pri poroki. V lihorski župniji na Ogrskem pa se je pripetil slučaj pogrebni slavnosti brez mrliča. Pokopali so vojaka Jagonija, dasi mu leži truplo še danes v tuji zemlji. Ko je namreč stari oče dobil vest o smrti sina, si je otrl solzo, pa je šel k duhovniku s prošnjo, naj izvrši pogrebne obrede brez mrliča. Župnik je ustregel goreči želji očetu in odredil pogreb. Prišlo je mlado in staro, odlično in siromasno, civilne in vojaške osebnosti — bilo je sveč, vencev, glasba, petje, a sredi vsega tega so nosili mladeniči krsto, odčeno z venci in vojnimi znaki. Na pokopališču je bil izkopen grob, v katerega so spustili prazno krsto, vrgli znanci prsti, na kar so grob zakopali, a na grob postavili križ z napisom pokojnika. Ljudje so, gredoč za krsto, jokali, med tem, ko je truplo junaka v resnici ležalo v nepoznanem grobu v tujini.

*** Za 40 kg shujšal.** Iz Zeneve se poroča: Nedavno je zopet prispel semkaj vlak z nemškimi civilnimi ujeniki. Med njimi sta se nahajala dva nemška velikana. Eden je tehtal 280, drugi pa 180 kg. Pred izbruhom vojne sta se kazala po francoskih mestih, potem pa sta bila zaprta pri Biarritz. Njih potovanje po Franciji je bilo jako težavno radi ozkih vrat pri vagonih. Prvi izmed velikanov se je pritožil, da je tekom zaprtja shujšal za nič manj kakor 40 kg. Ostalo mu jih je torej še 240, kar še vedno ni nobena šala.

*** „Zmagovito vino“ iz leta 1914.** Francoz Gustave Herve je priobčil v svojem listu „La guerre sociale“ sledeči navdušeni slavospev francoskemu vinu iz leta 1914: „Francoska kapljica od leta 1914 je iz-

vanredno dobra. Zlasti v Anlou trdijo, da vino že več let ni bilo tako dobro, kakor l. 1914. Radi tega so dali letošnjemu vinu ime: „Zmagovito vino iz leta 1914“ („le vin de la victoire“). Samoobsebi je razumljivo, da so smatrali vinogradsko zadruge okraja Maine et Loire za svojo dolžnost, da obdarijo s tem vinom najpoprej svoje hrabre vojaške. Na poziv načelnika je šlo za božične praznike na stotine sodov vina na bojno črto. To vino, pravi na koncu Herve, prinese našim zmagovalcem pozdrav z domače zemlje, jim podeli novo moč in pobudo za nadaljno junaško delo.

Za vojno-oskrbovalne namene. Izvanredna državna loterija za vojnootkrbovalne namene je z oziranjem na njeni vededoljubni in dobrodelni namen res vredna, da se jo vsestranski podpira, in je upati, da se bodo iste udeležili najširši krogi ljudstva, ker so tudi na njej dobitke zelo velike. Za vsem je 21.146 dobitkov v skupnem znesku 625.000 K, med njimi pa glavni dobitnik 200.000 K. Cena srečke znaša, kakor pri prejšnjih državnih dobrodelnih loterijah, le 4 K. Srečke, ki so prijetne zunanje oblike, se dobe po vseh trafikah, loterijskih kolekturah, menjalnicah itd.

Nova postava o vojaških dajatvah. Nova ces. naredba z dne 12. januarja t. l. vsebuje dopolnilna določila postave o vojaških dajatvah ter določa, da se lastnika voza in vprežne živine more prisiliti, da proti odškodnini popolnoma prepusti voz in vprežno živino vojni upravi, ne kakor do sedaj, samo začasno uporabo.

Nabor konj na Štajerskem. Štajersko namestništvo razglasa, da se bodo vršili nabori in pregledovanje konj na Štajerskem v dobi med 15. februarjem in 15. majnikom. Lastniki konj morajo ustmeno naznaniti na županstvu v času med 15. in 18. januarjem število svojih konj, kakor tudi število konjske opreme. Cene za konje se bodo na pismen način objavile.

*** Štedenje z žitom** je dolžnost vsega prebivalstva. Zato je vlada svoječasno že izdala ukaz, da se smeta pšenica in rž rabiti samo mešana z ječmenom, koruzo, krompirjem. Nedavno je izšla nadaljna naredba poljedelskega ministrstva z dne 5. januarja, s katero se prepoveduje rabiti pšenico, rž in ječmen za krmo živine. Izvzeti od te prepovedi so samo oni posestniki v gorah, ki so to žito sami pridelali in so tako oddaljeni od prometa, da tega žita sploh ne morejo prodati.

Izvoz lesa prepovedan. Ministrstvo je izdalo odredbo, s katero se prepoveduje izvoz lesa iz Avstrije in sicer za mehke in trde les v surovi ali obdelani obliki.

Aeroplani na jugu. „Piccolo“ poroča: V Gorici se je zopet začela šola za zrakoplovstvo. Ravno kar se vrše po južnih krajih letalni poskusi. V Trstu stavčeviraj manevrirala dva mornarična hidroplana. Ljudstvo se ni razburjalo, ker je oblast že pred nekaj dnevi ljudstvo na to opozorila.

Odpravljena cirilica pri avtonomnih oblasteh. Z odlokom kraljeve hrvatske deželne vlade je odpravljena naredba z dne 19. avgusta 1911 o uporabi cirilice pri avtonomnih oblasteh in občinskih glavarstvih na Hrvatskem.

Verska vrsta adventistov, ki uči bližnji konec sveta, se je jela širiti, kakor poroča „Gwiazdka Cieszyńska“, v okolici Poljske Ostrave. Agenti te sekte obiskujejo zlasti rodbine rudarjev in dele med nje knjige, ki napovedujejo konec sveta. V Poljski Ostravi so te dni prijeli dva taka „učenika“ in zaplenili veliko množino knjig, ki sta jih razširjala med tem ljudstvom.

Maribor. V ponedeljek, 18. t. m. priredi vojaška godba c. in kr. 47. pešpolka s sodelovanjem ravnatelja filharmoničnega društva, Alfr. Kletman, v veliki kasino dvorani dobrodelni koncert v korist v. d. v. m. in s. i. o. t. a. p. a. d. l. h. v. o. j. a. k. o. v. 47. p. e. š. p. o. l. k. a. Vspored zelo zanimiv.

*** Na Muhi** se je priredila kljub nenavadnim razmeram tudi letos božičnica otrokom slovenske šole sv. Cirila in Metoda. Po možnosti so bili obdarjeni vsi otroci s toplo obleko in šolskimi potrebščinami. Da je bilo letos sploh mogoče prirediti božičnico, omogočili so prijatelji naše obmejne mladine, ki je niso pozabili niti v tako resnih časih. Naj imajo prijetno zavest, da so pomagali s svojimi darovi onim, ki so bili ravno letos bolj potrebni podpore kakor kedaj poprej. Iskreno zahvalo vsem darovalkam in darovalcem izreka v imenu obdarovane dece vodstvo šole.

Fram. Na severnem bojišču je padel in v Miškolu na Ogrskem umrl dne 5. novembra 1914 eden najboljših naših mož, Feliks Kodrič, veleposestnik v Framu, star komaj 26 let in pol leta oženjen. Bridko čutimo težko izgubo. Dva brata še sta v vojski. To je edini iz župnije, o katerem je znano, da je gotovo mrtev.

*** Sv. Jurij** ob Ščavnici. Učenke tukajšnje šole so izdelale in poslale Rudečemu križu sledeče izdelke: 7 čepic, 25 parov ovitkov za noge, 38 zapestnikov, 10 parov kolenic in 44 ušesnih pokrival. Svota 142 K 65 vin. za nabavo materijala je bila darovana od raznih strank in učencev. — Za vojni sklad se je darovalo 9 K, za božičnico pa se je nabralo po razredih 23 K.

*** Mala Nedelja.** Zopet nam je nebeški vrtnar utrgal cvetko iz lepe Marijine družbe malonedeljske ter jo presadil iz te solzne doline v nebeški vrt. Dne 16. januarja je umrl Franc Ivanjšič v starosti 33 let. Neozdravljiva bolezen ga je spravila v bolniško posteljo, iz katere ni več vstal. Udan v božjo voljo, je zelo potrpežljivo prenašal hude bolečine že čez eno leto.

Bil je kljub temu še zmiraj vesel. Vpisan je bil v Marijino družbo in naročnik „Slovenskega Gospodarja“. S pobožnim srcem je večkrat sprejemal svete zakramente. Pri odprtem grobu so mu zapeli pevci ginljivo žalostinko. Dragi nam France, počivaj v miru!

*** Ptuj.** V ruskem ujetništvu se nahaja prostovoljec 28. pešpolka 1. stotnije, Drago Senčar, sin znanelega veletrgovca Alojzija Senčar v Ptuj. Dne 7. septembra je bil ranjen in ob enem tudi ujet. Piše svojim starišem, da je popolnoma ozdravel.

*** Celje.** Od celjskega poštnega urada so v začetku vojske bili poklicani pod orožje poštni uradni sluga Anton Rom, Anton Črepinšek, pismonoša Fr. Hojnik, Anton Muteč, Franc Škoflek in Matevž Bregmeister. Anton Rom je bil ranjen na severnem, Črepinšek na južnem bojišču, pismonoša Anton Muteč se pogreša, Bregmeister je padel v boju pri Przemyslu. Hojnik in Škoflek sta ranjena.

*** Celje.** Pred kratkim sta v tukajšnji bolnišnici kapucina p. Hilarij in p. Hijeronim sprejela na lastno prošnjo dva pravoslavna Rusi-ujetnika v katoliško cerkev, ki sta oba z največjo pobožnostjo sprejela sv. zakramente za umirajoče in še tisti večer mirno v Gospodu zaspala.

Celje. Iz angleškega ujetništva na Gibraltarju je pobegnil Celjan Friderik de Toma. Dospel je srečno v Ženevo, odkoder je na potu v Celje.

Trbovlje. Velike tatvine. Iz Trbovelj se nam poroča: V skladiščih trboveljske rudniške družbe so že nekaj časa opazovali, da izginja precej raznega kovinastega, zlasti bakrenega materijala, osobito še drage žice in pločevine. Blago se je očividno kradlo, toda tatov niso dolgo zasledili. Po naključju je izvedelo orožništvo, da je odposlal te dni kleparski mojster M. R. več težkih zabojev v Ljubljano. Pokazalo se je, da so bili ti zaboji napolnjeni z nakradenim bakrom, razsekanim na drobne kosce. Nadaljna preiskava je dognala, da so kradli R.-ovi vajenci in pomočniki po navodilu svojega mojstra, on pa je blago prodajal nekemu znancu v Ljubljano. R.-ovi uslužbenci so imeli v rudniška skladišča tem lažji dostop, ker je izvrševal R. za rudnik skoraj vsa kleparska dela. R. in njegove vajence so izročili okrožnemu sodišču v Celju. Vrednost ukradenega bakra znaša največ tisoč kron.

Sirje pri Zidanem mostu. Helena Lipovšek ima pet sinov v vojski. Janez je bil ranjen na južnem bojišču, za Franca se ne ve, kje je od dne 26. avgusta, Jožef je na južnem bojišču, Anton v Galiciji, Silvester v Galiciji.

*** Halo! Kdo želi zadeti glavni dobitnik?** Ta naj nemudoma naroči izbornu turško srečko na ugodno mesečno odplačevanje ig v srečnem slučaju zamo-re postati v kratkem bogataš s 400.000 franki. Turške srečke igrajo šestkrat v letu in mora zadeti vsaka srečka! Izdana kupnina torej nikakor ni izgubljena, ker se celo v najneugodnejšem slučaju skoro docela povrne. Prihodnje žrebanje se vrši že dne 1. februarja. Najcenejša in gajbogatejša loterija! Pojasnila daje in naročila sprejema: Srečkovno zastopstvo 15. Ljubljana. — Sprejemajo se tudi naročila na najsrečnejše številke razredne loierije: (Urbanč č. 33).

Gradec. Vabilo na reden občni zbor Citalnice v Gradcu v soboto, dne 16. januarja 1915, v društvenih prostorih ob pol osmih zvečer.

*** Zahvala.** Dobili smo: V imenu slovenskih ranjencev se Vam izreka najsrečnejša zahvala za poslane časopise „Stražo“ in „Slovenski Gospodar“. Bog plačaj tisočkrat! Kako veselje se jim s tem berilom stori, da izvedo kaj od ljube domovine, od katere so že 4—5 mesecev odsotni. Pridejo vedno novi ranjenci z ruskega bojišča in tudi s srbskega. Ti reveži so bolni, nekateri brez roke, brez noge, ozebljeni itd. Iz ljubih slovenskih časopisov si nekoliko okrajšajo čas in zvedo, kako se še kaj v domovini godi. Srčno hvala Vam izrekaajo vsi Štajerci, Kranjci, Primorci, Belotinci, pa tudi Hrvatje ter se še za bodoče priporočajo za nadaljno Vašo dobrotljivo pošiljatev! — Štajerski Slovenec J. Pišer, Dunaj, XVIII. Vincencgasse 3.

*** Zahvala za bojišče.** Topničar Lah od gorskega topničarskega polka št. 3, havbična baterija št. 2, se prisrčno zahvaljuje v imenu slovenskih tovarišev, tistim, ki so poslali lepo božično darilo. Hvala lepa, da zmislite na nas slovenske fante. Le tako naprej! Mi pa pridno delamo in smo se tudi ob božičnih praznikih za vero, dan in cesarja vojskovali. Zdravo in veselo novo leto!

*** Velika Nedelja.** Odrinili so naši hrabri brambovci na bojno polje, ne zabimo jih mi doma ostali. Občine, krajni šolski svet, učitelstvo, šolska mladina, vse dela za nje, vse služi domovini. Krajni šolski svet in vselane občine so dovolile za nakup volne in drugih potrebščin za zimsko toplo opravo našim vojakom znesek 280 K. Neutrudljive roke učitelje in šolskih deklic so izdelale v kratkem času in v neugodnih šolskih razmerah lepo število predmetov. Od teh je sprejela visokorodna gospa grofica Wurmbrand v Ormožu: 68 komadov ušesnih pokrival, 2 para ogrevala za kolena, 7 parov ogrevala za golenice. Avstrijskemu Rudečemu križu v Gradec se je poslalo: 55 komadov ušesnih pokrival, 15 parov ogrevala za kolena, 17 parov zapestnic in 80 flanelastih krp za noge. Dela se še nadaljujejo. V šoli se hrani 3 kg suhega robidnina listja. V dnevih 1., 2. in 3. decembra 1914 je prispevala šolska mladina velikonedeljska za vojaško božičnico 18 K 44 v. Vrta mladina!

Amerika stopa Angliji na prste.

Med severnoameriškimi Združenimi državami in Anglijo je nastal resen spor radi svetovne trgovine. Anglija je pomorsko pravo tako razlagala, kakor je njej boljše kazalo. Prijemala je trgovske ladje nevtralnih držav in blago na istih kar enostavno proglasila za vojni kontreband. Amerika je pri Angliji zoper to početje energično protestirala in zahtevala odgovor. Dne 12. januarja je angleška vlada odgovorila Ameriki, a zelo megljeno. Anglija pravi, da pritrjuje načelu Združenih držav, da more poseči vojskujoča država v trgovino nevtralnih držav le če je potrebno, da varuje svojo varnost in korist. Vlada bo poizkušala, da ostane v mejah tega načela, a bo posegala v

tihotapsko trgovino. Če pa se bo komu krivica godila, bo plačala Anglija odškodnino. Anglija bo na vsak način skušala omejiti vtihotapljanje raznega blaga v sovražnikovo deželo. — Zdi se, da Amerika z angleškim odgovorom ni posebno zadovoljna. Iz odgovora je namreč posneti, da bo Anglija še tudi zanaprej ovirala pomorsko trgovino nevtralnih držav.

Zadnja poročila, došla v petek, 15. jan.

Ob Nidi stojimo trdno.

Dunaj, 14. januarja.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: V zahodni Galiciji in na Ruskopoljskem je včerajšnji dan mirno potekel.

Ob naši trdnosklenjeni bojni črti ob Nidi so se vsi sovražni napadi zadnjih dni izjalovili.

V vzhodnih Karpatih in v južni Bukovini so se zopet vršili neznatni boji po izvedovalnih čet.

Dva milijona Rusov v Galiciji in na Poljskem.

Berolinski list „Vossische Zeitung“ poroča iz Amsterdamu, da imajo Rusi v Galiciji in na Poljskem dva milijona vojaštva. Avstrijci se bore z izrednim junaštvom.

800 nemških topov pred Varšavo.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Petrograda, da je ruski polkovnik Mihaelovski izjavil v nekem poročilu v „Ruskem Slovu“ o bitki ob Bzuri, da imajo Nemci na bojni črti pred Varšavo najmanj 800 topov in tako glede artilerije daleč nadkriljujejo Ruse.

Srbija vpoklicuje 16 letne mladeniče.

Iz Soluna došla je dne 13. januarja uradna brojavka, glasom katere je srbska vlada odredila v Novi Srbiji nabore, h katerim morajo priti vsi moški v starosti od 16. do 60. let.

Tisza minister na kraljevem dvoru.

Z Dunaja se dne 14. januarja uradno poroča, da je cesar imenoval grofa Tiszo za ministra na kraljevem dvoru. — Grof Berchtold je dobil od cesarja lastnoročno pisano pismo, v katerem mu v. a. dar izraža zahvalo za zvesto službovanje in mu podeljuje briljante k velikemu križu reda sv. Štefana.

Angleži in Francozi obstreljujejo Dardanele.

Po večdnevnem odmoru je angleško-francosko bojno brodoge, ki je zbrano pred Dardanelami, zopet začelo obstreljevati turške utrdbe ob morski ožini, a ni napravilo posebne škode.

Uradno nemško poročilo.

Zahodno bojišče.

Berolin, 14. januarja.

Iz velikega vojnega stanja se poroča: Pri Nieuportu in južno-izhodno od Yperna artilerijski boji. Posebno hud je bil artilerijski ogenj na kopališče Westende, ki bo kmalu popolnoma porušeno. Sovražni torpedni čolni so izginili, kakor hitro se je začelo na nje streljati.

Celokupni plen iz bojev v dneh 12. in 13. januarja severno-izhodno od mesta Soissons se je po natančni določitvi zvišal na: 3150 ujetnikov, 8 težkih topov, 1 revolverski top, 6 strojnih pušk in več drugega vojnega gradiva.

V nadaljevanju napada z dne 12. januarja severno-izhodno od Soissons-a so nemške čete vnovič napadle na višinah Vreguy-a in so tudi iz te gorske planote pregnale sovražnika. Vkljub temu, da je silno deževalo in so bila ilovnata tla razmočena, so nemške čete pozno v noč z naskokom iztrgale Francozom iz rok jarek za jarkom in jih poglaj nazaj do roba gorske planote. Ujetih je bilo 14 francoskih častnikov in 1130 mož, zaplenjeni 4 topovi, 4 strojne puške in 1 metalec luči; je to sijajni vojni čin nemških čet pred očmi svojega najvišjega vojnega poveljnika.

Severno-izhodno od taborišča pri Chalons-u so napravili Francozi z močnimi četami včeraj popoldne napad izhodno od mesta Perthes. Na nekaterih mestih so udri v nemške järke, toda bili so s krepkimi protisunkami težkimi izgubami vrženi nazaj v svoje postojanke. Izgubili so 160 ujetnikov.

V Arsonih in v Vogezih ni nič pomembnega.

Izhodno bojišče.

Južno-izhodno od mesta Gumbinnen in izhodno od Lötzena so bili napadi Rusov odbiti, pri čemur je bilo ujetih več sto Rusov.

Na Severnem Poljskem je položaj nespremenjen.

Na Poljskem so se nemški napadi nadaljevali.

Na izhodnem bregu reke Pilice se ni zgodilo nič novega.

Ranjeni in padli.

Domobranski pešpolk štev. 26:

Kwapil Jožef, praporščak v rezervi, v ujetništvu v Čembaru, Rusija; Franc Dorner, pešec, v ujetništvu v Slobodsku v Rusiji; Jug Milko, pešec, iz Sv. Miklavža na Dravskem polju, ujet; Alojzij Luiza, pešec, iz Covne, v ujetništvu v Slobodskem v Rusiji; Jernej Roš, pešec, iz Smarja pri Jelšah, v ujetništvu v Glazovu v Rusiji.

Dragonski polk štev. 5:

Urb Anton, dragonec, v ujetništvu v Lembaru na Ruskem.

Gorski topničarski polk štev. 3:

Binhof Herman, desetenik, r; topničar Gentili r; Kašpar Gril r; topničar Lenko Lukas r; topničar Oklešen Karol r; desetenik Kapič Franc r; topničar Schöffer Albert r; topničar Staumik Ivan r; četovodja Stieg Stefan m; topničar Svetlin Janez r;

Topničarski poljski polk štev. 8:

Leban Franc, formajster, r; topničar Kaučič Anton r; topničar Furman Franc r.

Razni:

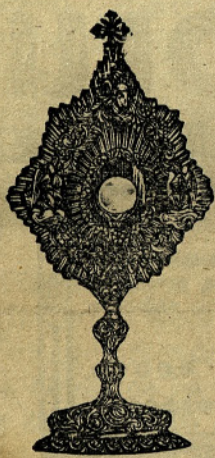
Buržak Franc, domobranski pešpolk štev. 21, mrtev; Kostomaj Martin, pešpolk štev. 27, mrtev; Kovačič Franc, pešpolk štev. 12, r; Lampert Miha, trenska divizija štev. 3, 2. eskadron, iz Bolfenka, ujet v Slobodsku, gubernija Vjatka, Rusija; Livanec Anton, domobranski pešpolk štev. 28, r.

Fridauer Jožef iz Ptuj, brez navedbe polka, ujet v Glazovu na Ruskem; Uršic Matevž iz Štajerskega, brez navedbe polka, ujet v Atkarsku, okraj Saratov, Rusija.

Opomba: Uredništvo ne prevzame nobene odgovornosti za resničnost izkazov o padlih in ranjenih. Mi smo te podatke posneli po različnih virih, ki pa mnogokrat niso popolnoma zanesljivi. Posebno glede imen se pride v teh izkazih mnogokrat na sled velikim pogrškom. — Da zamoremo naše izkaze o padlih, ranjenih in ujetih izpopolniti, prosimo, da se nam poroča, če ima kdo kake zasebne podatke. — Kdor želi imeti natančna obvestila o padlih in ranjenih, naj si naroči uradne izkaze v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta št. 5.

R. Pevec, trgovec v Mozirju

kupi več vagonov vsakovrstnih jabelk — vsako množino fižola — lepe orehe — suhe gobe — kateri ima prave zveze, plača po najvišjih cenah po dogovoru.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečastiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Kupujem

seno, slamo, fižol, češplje in sploh vse poljske pridelke **po najvišjih cenah**

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi pravi dobro:

Sukneno blago (štofi za moške in dečke).
Novomodno volno za ženske in dekleta.
Največja perilna blaga za obleke in bluze.
Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače.
Blago za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace.
Srajce izgotovljene vseh velikosti za moške in ženske.
Predpasnikov velika izbira, za prati in iz črnega atlasa.
Zmiraj novejši robcevi iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato prej pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor
Gosposka ul. D. (Herreng. D.)

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelji, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpo trebnjega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarčič .: Maribor,

Gosposka ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo **zastonj**.

**Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki :
Celje, Narodni dom.
Franc Kolenc**

Kupim suhe gobe, vinski kamen in vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah. Vedno sveže špecerijsko blago po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Točna postrežba
Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki zastonj. Gramofoni od 20-200 K.
Niklasta remost-ura K 350
Pristna srebrna ura K 7—
Original omega ura K 24—
Kuhinjska ura K 10—
Budilka, niklasta K 3—
Poročni prstani K 2—
Srebrne verižice K 2—

Večletna jamstva,
**Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach**
urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26
Kupujem zlatino in srebro.

Volna

siva, za plesti vojaške reči se zopet v vsaki množini dobi v veliki trgovini R. Stermecki, Celje.

STRAŽA in SL. GOSPODAR

se prodaja v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru :

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthofova ulica.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

Tegetthofovi ulici (g. Žitko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

V Slov. Bistrici :

Prodajalna g. Roze Pičl.

Ptuj :

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Celje :

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu.

Sv. Jurij ob juž. žel. :

Trgovina g. Janko Artmana.

Sv. Jakob v Slov. gor. :

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Trojica v Slov. gor. :

Trgovina g. Terezije Čauš.

Slov. Gradec :

Trgovina g. Bastjančič.

Sv. Vid pri Ptuj :

Mostninar g. Anton Kmetec.

Ljutomer :

Trgovina g. Alojzija Vrščič.

Brežice :

Trgovina g. Antona Umek.

Soštani

Trgovina g. Ane Topolnik.

Luče v Sav. dol. :

Posestnik g. Franc Dežman.

Vojnik :

Trgovina g. A. Brezovnik.

Celovec :

Trgovina g. J. Vajncerc, Velikovaška cesta 5.

Guštani (Koroško) :

Trgovina g. Vinko Brundula.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežni popust.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnooskrbovalne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.900 kron.

Glavni dobitek znaša:

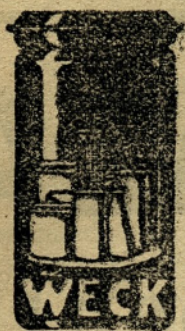
200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

28. jan. 1915. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se depošljajo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

Weckove steklenice in aparati za vkuhanje

sadja, zelenja in mesa so priznane kot najboljše, kar spričujejo mnogobrojna najvišja odlikovanja. Ne kupujte različnih manjvrednih izdelkov!

Weckove steklenice ima v zalogi
Franč Strupi Celje
veletrgovina s steklom, porcelanom, svetilkami, šipami itd.

Za božično in novoletno sezono

priporočamo trgovcem v nakup:

Božičnih obraskov, svilnatga papirja v vseh barvah, barvani papir na eno stran v vseh barvah, kreppapir v vseh barvah, barvani papir na dve strani v vseh barvah, zlati in srebrni papir — sveče za drevo, čarobne sveče.

Cvetje za rože, žica, zlata pena, jaslice izgotovljene, podobice za jaslice, — rutke. — Božične in novoletne dopisnice kakor tudi druge vrste po izredno nizkih cenah.

Goričar & Leskovšek Celje
Graška ul. 7 Na debelo in drobno Rotovška ul. 2

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4¹/₂%

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška ulica 5. — V lastni hiši.

Opremljena s najboljšimi stroji, s lastnimi električnimi obrabi, najnovejšimi črkami in čednimi obrobki, sprejema vsa v tiskarske stroke spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za viš. kupnike urade spovedne in misijske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavite s natisom glave ter razne oznakne napise. Za glavne občilne, šolske in druge urade: uradne zavite, oznake, napise, razglaš, plačilne predpise, prejemna potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavite, okrožnice, račune, opomine, menajice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posejilce, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računske zaključke, društvene snake, vabila k prireditvam in sejam, dnevne sporede in druge.

Za krmarje in prireditelje veselja: jedilnike, vabila na ples, ljudske veselice tombale itd., plesne rede, vstopnice, različne napise itd. Za posameznike: vizitke, naslovnice, posočnice, parte in žalestinka v najlepši opravi. — Diplome za častne ade društev in častne občane v različnih okrasih in s modernimi okvirji po jako nizkih cenah.

Vsa naročila se izvršijo ceno in točno.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knjižice od vsakega in jih obrestuje po

4¹/₂%

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskrbuje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane denarne posle po najkulantnejših pogojih.

Surovo ovčjo volno

oprano in neoprano kupi vsako množino
R. STERMECKI v Celju.

Pohištvo razpošilja na vse strani trgovina s pohištvom

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K. Popolna kuhinska oprava od K 40—120 K. Za spalnice, jedilnice, gospodske sobe in salone iz orehovega, hrastovega, bukovega lesa iz macesna in javorja, iz mahagonijevega in iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo nizkih cenah. Rami posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelek za pohištvo iz železa, medenine in tapetiranega pohištva.

Sloboden nakup.

Slobodno na ogled.

Ilustrovani ceniki brezplačno!

POZOR!

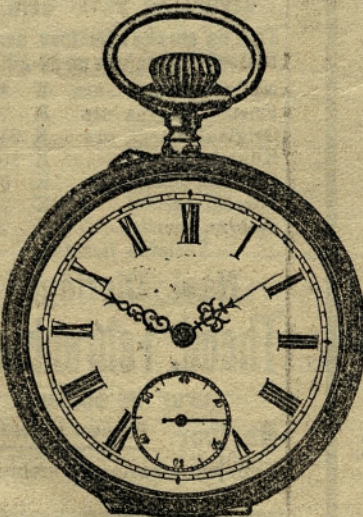
Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine

Karola VANIČA :: Celje :: Narodni dom

Ustanovljeno 1880. prodaja se vse pod lastno ceno. Ustanovljeno 1800

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Veletrgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnika: Celje
Graška ulica šte. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Solidna in točna postrežba.

Absolutno pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi Kranjska oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani pristna bela mašna in namizna vina po zmernih cenah postavljena na postajo Ajdovščina. Kleti nadzoruje vipavski dekan. V zalogi je tudi pristni tro-povec. Sprejmejo se zanesljivi zastopniki za razprodajo vina.

Kmetijsko društvo v Vipavi